Nr. 37 (15.127).
Ч. 37 (15.127).

Lwów, sobota 18. lutego 1939.
Львів, субота 18. лютого 1939.

Opłata pocztowa uiszczona ryczałtem

Rok LX.
Рік LX.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ ВРАНЦІ. ВИДАННЯ: А. Б.

DIŁO
Wychodzi codziennie rano.

Редакція й Адміністрація:
ЛЬВІВ, РИНОК Ч. 10. II. ПОВ.
Телефон Редакції 246-41
Телефон Адміністрації 229-41
Телефон Друкарні 229-26
Адреса для телегр.: Діло Львів
Конто: П. К. О. Львів 504.060
" Банку Чеських Лєгіон Прага „Діло“.
Рукописів не звертаємо.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ:
місячно (з книжкою) . 5.00 зол.
чвертьрічно . . . . 15.00 „
піврічно . . . . . . 30.00 „
річно . . . . 60.00 „
В АМЕРИЦІ 1.50 ДОЛ., У ЧЕХОСЛОВАЧЧИНІ 30 КОР. Ч., У ВСІХ ІН. КРАЯХ 7.50 ЗОЛ. П.
ОДИН ПРИМІРНИК 20 СОТ.

ВСІ ТОЧНІ ПЕРЕДПЛАТНИКИ ДІСТАЮТЬ ЩОМІСЯЦЯ БЕЗПЛАТНО КНИЖКУ Б-КИ „ДІЛА“ В ОБЄМІ 10—15 АРКУШІВ ДРУКУ.

Яка зміна буде в уряді Карпат. України?

ПЕРЕД ПЕРШИМ ЗАСІДАННЯМ ПЕРШОГО КАРПАТОУКРАЇНСЬКОГО СОЙМУ.

В першому святочному засіданні першого карпатоукраїнського сойму, що відбудеться в перших днях місяця березня, візьмуть участь представники центрального уряду **Беран і Сідор** та представник словацького уряду о. д-р **Тісо**. Крім цього в тому засіданні візьмуть участь делегації українців з Польщі, Буковини, Манджукуо.

На цьому першому свому засіданні сойм предложить новий склад уряду, в якому не буде ніяких змін з тим, що ґен. Прхаля відпаде.

З нагоди цього першого засідання сойму появляться спеціяльні почтові марки.

Карпатська Україна записалася до історії так, як тільки може записатися нація здібна до самостійности.

РЕФЕРАТ ГОЛОВИ УКРАЇНСЬКОГО НАЦІОНАЛЬНОГО ОБЄДНАННЯ У ПРАЗІ.

Голова Українського Національного Обєднання **Федір Ревай**, що приїхав до Праги разом з генеральним секретарем УНО **Андрієм Вороном**, виголосив у салі Празької Збіжевої Біржі довший реферат про успіх у виборах до першого карпатоукраїнського сойму.

„Карпатська Україна — говорив голова УНО — записалася до історії так, як тільки може записатись нація здібна до самостійного життя. Віддаючи свої голоси на листу Українського Національного Обєднання карпатоукраїнський нарід доказав світові, що **Карпатська Україна не є небезпечним вогнищем, з якого може загрожувати большевицький переворот.** Не дивлячись на століття поневолення **в карпатоукраїнському народі не вмер національний дух і не вмерло змагання до самостійности**. Всі надії на те, що карпатоукраїнський нарід поставиться вороже до української влади, розвіялись. Це бачать навіть вороги. Вибори до карпатоукраїнського сойму — це була добра наука для тих, які думали, що їм пощастить завести нас назад у неволю“.

Розмова міністра Ревая

З ПРЕДСТАВНИКАМИ ПРЕСИ У ПРАЗІ.

ПРАГА. До Праги приїхав міністр **Юліян Ревай**, щоб взяти участь у засіданні центрального уряду. Міністр Ревай дав інтервю представникам преси.

Чеська преса широко пише про розмову міністра Ревая з чеськими журналістами. Темою розмови були виборчі успіхи в Карпатській Україні та найближчі завдання карпатоукраїнського уряду, до яких міністр Ревай зарахував у першу чергу: розбудову господарства, шкільництва та поширення мережі служби здоровля.

Здвиг Карпатської Січи

ТА УКРАЇНСЬКОГО НАЦІОНАЛЬНОГО ОБЄДНАННЯ.

ХУСТ. КУП. В неділю 19-го ц. м. відбудеться в Хусті здвиг Карпатської Січи й Українського Національного Обєднання. У програмі: Служба Божа (в год. 8.30), дефіляда перед командою Карпатської Січи, промова.

Після здвигу відбудуться в салях будинку Карпатської Січи звіти районових та окружних комендантів, після звітів будуть виголошені реферати.

Вислід виборів не був несподіванкою.

Розмова генерального секретаря УНО з кореспондентом КУП.

Генеральний секретар Українського Національного Обєднання **Андрій Ворон** у розмові з кореспондентом КУП сказав:

„Карпатоукраїнський нарід так дозрів, що може сам керувати своїм життям. Доказом того є вибори до першого карпатоукраїнського сойму. Вислід тих виборів не був для мене несподіванкою. Я завжди твердив, що наш нарід національно свідомий, тільки йому не давали змоги ту національну свідомість виявити. Ця змога прийшла щойно тепер і ось як карпатоукраїнський нарід цю змогу використав“.

Засідання центрального уряду в Празі.

ПРАГА. В четвер в год. 13.45 почалася нарада центрального уряду, в якій як представник карпатоукраїнського уряду взяв участь міністр Ревай. Карпатоукраїнський міністр поставив цілу низку домагань господарського характеру.

Вірю у щасливу та гарну будуччину Карп. України.

СТАТТЯ ГОЛОВИ ЧЕСЬКОЇ НАЦІОНАЛЬНОЇ РАДИ В КАРПАТСЬКІЙ УКРАЇНІ.

В часописі „Пжегляд з Карпатске Украіни“ вмістив статтю **д-р Мілош Дрбаль**, голова Чеської Національної Ради в Карпатській Україні і посол до карпатоукраїнського сойму від чеської меншини. „Вибори доказали — пише д-р Дрбаль, — що мали правду ті, які казали, що карпатоукраїнський нарід дозрів уже до самостійного життя“. Підкресливши велике значіння такого успішного висліду виборів до першого карпатоукраїнського сойму д-р Дрбаль закінчив свою статтю заявою: „Вірю в щасливу й гарну будуччину Карпатської України“.

Новий мадярський уряд

ПРОДОВЖУВАТИМЕ ПОЛІТИКУ ІМРЕДІЯ.

Після першої невдачі реґент Горті вдруге доручив гр. Телекієві створити новий уряд. Гр. Телекі прийняв місію і створив уряд, який під персональним оглядом майже не ріжниться від останнього уряду Імредія. Тільки на місце Телекія, який був міністром освіти і тепер перебрав премєрство, прийшов на становище міністра освіти **Гоман**, заступник голови урядової партії і завідувач ресортом освіти в кабінеті Дараня.

Таким чином новий мадярський уряд так виглядає: премієр — гр. Павло Телекі, міністр заграничних справ — гр. Чакі, міністр внутрішніх справ — Кересетеш - Фішер, міністр національної оборони — ген. Барта, міністр промислу і торговлі — Кунлер, міністр фінансів — Ремені - Шнеллер, міністр справедливости — Ташнаді, міністр хліборобства — гр. Михайло Телекі, міністр освіти — Гоман, міністр без теки — Ярос.

Премієр Телекі заявив, що склад нового уряду є достаточним доказом наміру **продовжувати політику б. премієра Імредія** на внутрішнім і заграничнім відтинку. Новий уряд думає рішуче перевести закони, що відносяться до жидів і хліборобства.

ПРОГРАМА ЗБРОЄНЬ РУЗВЕЛЬТА.

ВАШИНГТОН. Палата послів прийняла 367 голосами проти 14-ти республиканських і 1-го демократичного програму зброєнь Рузвельта, яка передбачує кредити у висоті 552 міліонів долярів і 300 міліонів долярів на розбудову летунства та скріплення Панамського каналу. Палата послів відкинула республиканський внесок: розложити будову літаків на час трьох літ, щоб не набиновувати перестарілих моделів.

Не знали і не признавали...

Львів, 16. лютого 1939.

Ще буквально кілька тижнів тому читали ми, що Франція і Англія рішуче відмовляють ся признати за національною Еспанією права воюючої сторони. Іншими словами, ще кілька тижнів тому формально й офіціяльно національна Еспанія „не істнувала“, бо завжди ще істнував тільки один леґальний, признаний усіми великими демократичними державами Европи й Америки, Совітами та взагалі великою більшістю держав світу — уряд Мадриду-Валенсії-Барсельони (залежно від зміни столиці). Був „леґальний уряд“ і були „бунтівники“. Найзавзятіша дипльоматична боротьба велася довкола питання, чи зрівняти „уряд“ і „бунтарів“ признанням самого факту, що ті обидва еспанські табори взаємно воюють. Але — як згадано на самому вступі — союзникам і прихильникам національної Еспанії не вдалося перевести цеї „концесії“ для неї до останньої хвилини. І тим парадоксальніша нинішня ситуація, тим більше ґротескова зміна фронту супроти „бунтарів“, що її нині бачимо.

Бо тепер почалися вже своєрідні перегони послів і амбасадорів ріжних держав до Бурґосу. Тепер ідуть гарячкові розмови між Парижем і Льондоном тільки про процедуру признання уряду ґен. Франка, таку, яка до мінімум зменшила б компромітацію тих держав, що ще вчора „не знали і не признавали...“ Очевидно, у політиці поняття компромітації не істнує: вчора була інша ситуація та інша сьогодні — тому й інша була вчорашня й інша сьогоднішня тактика. Вчора можна було боронити концепцію, щоб воєнні кораблі національної Еспанії трактувати як кораблі піратські, себто стріляти до них без попередньої осторори. Сьогодні ті самі чинники вважають за відповідне висловлювати сумнів, чи уряд п. Неґріна у Мадриді є урядом леґальним, бо чейже на території республиканської Еспанії нема її президента ані голови кортезів (еспанського парляменту), а чужинецькі посли — мовляв — акредитовані не при премієрі, тільки при президенті. Ще трохи, а почуємо міркування про необхідність розгорнути строгий поліційний нагляд над членами вчорашнього „леґального уряду“ Еспанії, які знайшли захист на французькій землі, щоб унеможливити їм підпільну бунтарську роботу проти леґального уряду ґен. Франка...

„Усе пливе“ — казала одна з найстарших у світі фільософічних максим і потягнула за собою безліч подібних висловів у всіх мовах світу. „Суета сует“ — каже біблійна правда під адресою учорашніх еспанських переможців, нинішніх переможених. „Часи зміняються і ми змінюємось із ними“ — кивають головами за староримським мудрецем-письменником сучасні дипльомати. „Фортуна колем сен точи“ — каже польська приповідка і вона напевне має свій відповідник і в пребагатій українській народній словесності. Словом: щастя і нещастя народу чергується і в нещасті не слід ніколи забувати, що треба тільки одного усміху долі, щоб відразу появились лави неприсутніх учора приятелів. Як у казці для дітей про бідного і багатого: як то одного гнали і другого приймали та як швидко потім ролі перемінились.

Не маємо заміру вдаватись у фільософічні міркування на тему щастя і нещастя людей та народів. Ми просто вражені найсвіжішим прикладом, як обернулась карта у житті еспанського народу. Зрештою, подібне явище на наших очах — далеко ближче географічно і ближче нашим серцям. Ось щоденно довідуємось про якусь свіжу оферту ріжних чужинецьких фінансових чи купецьких кол карпатоукраїнському урядові; їдуть туди консулярні представники чужих держав, збільшується число кореспондентів закордонної преси — не тих „воєнних“, що виїздили туди напередодні віденського рішення, як на терен сензаційних подій та збройних сутичок, а тих постійних, які мають інформувати про еволюційний розвиток подій у країні, що її вчора у світі не знали і не признавали, а нині раптом щораз виразніше добачують, щораз виразніше з нею рахуються.

Всюди і завжди рішає чинник сили, моральної і матеріяльної, той чинник сили, який примушує не тільки знати і признавати, але й — шанувати. Всюди у політиці рішає теж чинник розуму: ніколи не йти у своїх почуваннях так далеко, щоб почування замкнули дорогу розумові. Коли почування любови або ненависти кермує підходом до сути політичних проблем — тоді політиці завжди грозять манівці. Зате спокій, упертість у боротьбі і віра в перемогу — це ті прикмети, які кажуть байдужно ставитись до того, коли хтось нас сьогодні „не знає і не признає“, бо ми слабі. І не нам журитися, коли бачимо іноколи, що дехто у свому підході до української проблеми, до українського народу, кермується таким глибоким почуванням ненависти, що поза нею нема там місця на критерії політичного розуму. Очевидно, нашим обовязком боротися проти таких образливих для нас явищ, як проявлювання свого „незнання“ нас і „непризнавання“ — відмовою нашого національного імени. Але це подробиці, які осмішують тих, що у свому засліпленні йдуть аж так далеко, що затрачують почуття дійсности. Український нарід уже такий сильний та українська проблема така поважна, що ніхто не може їх не бачити і не признавати. Колиж хтось наслідує струсину поведінку і не хоче знати та признавати того, що є, — наражує себе на те, що буде колись признавати свою помилку в обставинах, в яких не можна буде вже довше зажмурювати очі.

ік.

З польської преси.

Українська проблема в політиці Німеччини.

Львівський „Век Нови“ з 16. ц. м. під сензаційним наголовком „Тайна віллі „Драй Таубен“ у Сопотах“ приносить такі інформації чи пак ревеляції про відношення німецької державної політики до української проблеми:

„Недавно заснували в Хусті „Німецько-Українське Товариство“ крім того Львів має дістати німецький консулят. Це факти, які вказують, що німецька дипльоматія, зустрівши на інших відтинках труднощі, звертає своє зацікавлення на Схід. Німецька дипльоматія зрештою не від нині звертає свою увагу у східнім напрямі.

Вже перед війною т. зв. „велика імперіяльна політика“ Вільгельма II. цікавилась українською справою. Славнозвісний шеф німецької розвідки полк. Ніколяй уже тоді мав звязки з українськими організаціями. Пляни втягнути Україну, відірвану від Росії, в засяг німецької політики, не вдались тоді: роля гетьмана Скоропадського, що був звичайним німецьким аґентом (!), скінчилася з хвилиною закінчення німецької окупації. Не зважаючи на це, німці не зреклися української концепції, яка відіграє поважну ролю також у Гітлеровій книжці „Майн Кампф“.

Хоч здійснення українських плянів не видавалось можливе у близькому майбутньому, райх не урвав звязків з деякими українськими чинниками. Париський тижневик „Ві“ розкриває, що німці від 1936 р. — знову за посередництвом полк. Ніколяя — наблизились до терористичної організації Коновальця. Розмови велись, мовляв, у Болє у Франції, у віллі „Тілле“, де під протекторатом шефа українського виділу німецького розвідчого бюра майора Райхмана, підписано в обличчі совітсько-японської війни у квітні 1938 р. таємний договір між цією організацією і двома японськими аґентами, договір, що передбачував організацію протисовітського українського повстання в липні 1938 р. Плян не вдався, бо його викрало ҐПУ. В останньому часі, після чеських вирішень, осідок німецько-українських розмов перенесли нібито до віллі „Драй Таубен“ у Сопотах“.

Скільки в тих ревеляціях правди, трудно — пише сам „Век Нови“ — ствердити. Проте фактом є, що німецька активність в українській справі змоглася. Далі є незаперечним фактом, що Чехо-Словаччина цілковито втратила самостійність своєї політики в користь інтересів Берліна.

„Найяскравіше — твердить „Век Нови“ — це підпорядкування чехів райхові проявляється в тому, що вони судорожно боронять приналежности Карпатської України („Руси Підкарпатської“), приналежности неумотивованої ніяким національним, державним чи господарським інтересом Чехо-Словаччини. Зближена до польського міністерства закордонних справ „Польска Інформація Політична“ сформулувала це в реченні, що керманичі чеської політики підлягають, здається, новим оманам, начеб то Чехо-Словаччина стала осередком творення української держави коштом Совітської Росії, Румунії, Польщі, Мадярщини та північної Словаччини.

Для нікого не є тайною, хто режисер того всього. Двотижневик „Остланд“ уже 25. X. 1938 написав, що „зі всіх сусідів Чехо-Словаччини одинокі німці виявляють повне зрозуміння та признання для національної окремішности словаків та українців“, а „Національ-Цайтунґ“ з 5. XI. писала, що „новий лад на чесько-моравській області приніс свободу також малій частинці українського народу“, частинці, яка в 1919 р. коротко належала до Західно-Української Республики“, та якої „гарні дні скінчились з хвилиною, коли Польща, Румунія і большевики зєдиненими силами напали на ту республику, заприязнену з переможною Німеччиною, побили її армію та на свій лад витолкували право самовизначення вільного народу“. Такі голоси можна б наводити без кінця. Отже ясна річ — продовжує „Век Нови“, — що тільки Німеччина зацікавлена в тому, щоб утримати теперішній стан у Карпатській Україні; тільки німці можуть снувати пляни, щоб через карпатський коридор заволодіти багатими українськими джерелами збіжжя та сировини. Карпато-руська, або — як кажуть теж у Берліні — карпато-українська політика Праги черпає свої надхнення з Берліна. Там, а не деінде, шукати також треба джерел акції українських чинників у Польщі, там треба шукати інспірацій наглої протимадярської „геци“ словаків та їх невдалого протипольського наставлення. Тут теж джерело протирумунської української пропаганди, яка має показати Румунії, як недобре ухилятись від добровільної злуки з господарсько-політичних інтересів ... інтересів Німеччини“.

„Чи така політична лінія Німеччини — питає на самому кінці „Век Нови“ — має вигляди на здійснення? І відповідає: ні — передовсім тому, що при накресленні її лінії забули про інтереси Польщі“.

Горох з капустою! Правда з вигадкою або з дуже штудерно натягненою комбінацією. Цілковите іґнорування панами архідемократами з „Веку Нового“ найбільш демократичної засади: про право на національне самовизначення, коли йде хоч би про карпатських українців. „Век Нови“ навіть тепер, після вибору в Карпатській Україні, гнівно апострофує ... і питає чому вони не пробують ... карпато-українською землею та її народом ... достатньо характеризує менталітет ... статті „Веку Нового“ та коментує його ... понизити українство до ролі ... ля“ ріжними фантазіями у спілці ... під „трьома голубами“ тощо.

Не знали і не признавали...

Львів, 16. лютого 1939.

Ще буквально кілька тижнів тому читали ми, що Франція і Англія рішуче відмовляються признати за національною Еспанією права воюючої сторони. Іншими словами, ще кілька тижнів тому формально й офіціяльно національна Еспанія „не істнувала“, бо завжди ще істнував тільки один леґальний, признаний усіми великими демократичними державами Европи й Америки, Совітами та взагалі великою більшістю держав світу — уряд Мадриду-Валенсії-Барсельони (залежно від зміни столиці). Був „леґальний уряд“ і були „бунтівники“. Найзавзятіша дипльоматична боротьба велася довкола питання, чи зрівняти „уряд“ і „бунтарів“ признанням самого факту, що ті обидва еспанські табори взаємно воюють. Але — як згадано на самому вступі — союзникам і прихильникам національної Еспанії не вдалося перевести цієї „концесії“ для неї до останньої хвилини. І тим парадоксальніша нинішня ситуація, тим більше ґротескова зміна фронту супроти „бунтарів“, що її нині бачимо.

Бо тепер почалися вже своєрідні перегони послів і амбасадорів ріжних держав до Бурґосу. Тепер ідуть гарячкові розмови між Парижем і Льондоном тільки про процедуру признання уряду ґен. Франка, таку, яка до мінімум зменшила б компромітацію тих держав, що ще вчора „не знали і не признавали...“ Очевидно, у політиці поняття компромітації не істнує: вчора була інша ситуація та інша сьогодні — тому й інша була вчорашня й інша сьогоднішня тактика. Вчора можна було боронити концепцію, щоб воєнні кораблі національної Еспанії трактувати як кораблі піратські, себто стріляти до них без попередньої остороги. Сьогодні ті самі чинники вважають за відповідне висловлювати сумнів, чи уряд п. Неґріна у Мадриді є урядом леґальним, бо чейже на території республіканської Еспанії нема її президента ані голови кортезів (еспанського парляменту), а чужинецькі посли — мовляв — акредитовані не при прем'єрі, тільки при президенті. Ще трохи, а почуємо міркування про необхідність розгорнути строгий поліційний нагляд над членами вчорашнього „леґального уряду“ Еспанії, які знайшли захист на французькій землі, щоб унеможливити їм підпольну бунтарську роботу проти леґального уряду ґен. Франка...

„Усе пливе“ — казала одна з найстарших у світі фільософічних максим і потягнула за собою безліч подібних висловів у всіх мовах світу. „Суєта суєт“ — каже біблійна правда під адресою учорашніх еспанських переможців, нинішніх переможених. „Часи зміняються і ми змінюємось із ними“ — кивають головами за староримським мудрцем-письменником сучасні дипльомати. „Фортуна колем сеи точи“ — каже польська приповідка і вона напевне має свій відповідник і в пребагатій українській народній словесності. Словом: щастя і нещастя народу чергується і в нещасті не слід ніколи забувати, що треба тільки одного усміху долі, щоб відразу появились лави неприсутніх учора приятелів. Як у казці для дітей про бідного і багатого: як то одного гнали і другого приймали та як швидко потім ролі перемінились.

Не маємо заміру вдаватись у фільософічні міркування на тему щастя і нещастя людей та народів. Ми просто вражені найсвіжішим прикладом, як обернулась карта у житті еспанського народу. Зрештою, подібне явище на наших очах — далеко ближче географічно і ближче нашим серцям. Ось щоденно довідуємось про якусь свіжу оферту ріжних чужинецьких фінансових чи купецьких кол карпатоукраїнському урядові; їдуть туди консулярні представники чужих держав, збільшується число кореспондентів закордонної преси — не тих „воєнних“, що виїздили туди напередодні віденського рішення, як на терен сензаційних подій та збройних сутичок, а тих постійних, які мають інофрмувати про еволюційний розвиток подій у країні, що її вчора у світі не знали і не признавали, а нині раптом щораз виразніше добачують, щораз виразніше з нею рахуються.

Всюди і завжди рішає чинник сили, моральної і матеріяльної, той чинник сили, який примушує не тільки знати і признавати, але й — шанувати. Всюди у політиці рішає теж чинник розуму: ніколи не йти у своїх почуваннях так далеко, щоб почування замкнули дорогу розумові. Коли почування любови або ненависти кермує підходом до суто політичних проблем — тоді політиці завжди грозять манівці. Зате спокій, упертість у боротьбі і віра в перемогу — це ті прикмети, які кажуть байдужно ставитись до того, коли хтось нас сьогодні „не знає і не признає“, бо ми слабі. І не нам журитися, коли бачимо іноколи, що дехто у свому підході до української проблеми, до українського народу, кермується таким глибоким почуванням ненависти, що поза нею нема там місця на критерії політичного розуму. Очевидно, нашим обовязком боротися проти таких образливих для нас явищ, як проявлювання свого „незнання“ нас і „непризнавання“ — відмовою нашого національного імени. Але це подробиці, які осмішують тих, що у свому засліпленні йдуть аж так далеко, що затрачують почуття дійсности. Український нарід уже такий сильний та українська проблема така поважна, що ніхто не може їх не бачити і не признавати. Колиж хтось наслідує струсину поведінку і не хоче знати та признавати того, що є, — наражує себе на те, що буде колись признавати свою помилку в обставинах, в яких не можна буде вже довше зажмурювати очі.

ік.

З польської преси.

Українська проблема в політиці Німеччини.

Львівський „Век Нови“ з 16. ц. м. під сензаційним наголовком „Тайна віллі „Драй Таубен“ у Сопотах“ приносить такі інформації чи пак ревеляції про відношення німецької державної політики до української проблеми:

„Недавно заснували в Хусті „Німецько-Українське Товариство“ крім того Львів має дістати німецький консулят. Це факти, які вказують, що німецька дипльоматія, зустрівши на інших відтинках труднощі, звертає своє зацікавлення на Схід. Німецька дипльоматія зрештою не від нині звертає свою увагу у східнім напрямі.

Вже перед війною т. зв. „велика імперіяльна політика“ Вільгельма II. цікавилась українською справою. Славнозвісний шеф німецької розвідки полк. Ніколяй уже тоді мав звязки з українськими орґанізаціями. Пляни втягнути Україну, відірвану від Росії, в засяг німецької політики, не вдались тоді: роля гетьмана Скоропадського, що був звичайним німецьким аґентом (!), скінчилася з хвилиною закінчення німецької окупації. Не зважаючи на це, німці не зреклися української концепції, яка відіграє поважну ролю також у Гітлеровій книжці „Майн Кампф“.

Хоч здійснення українських плянів не видавалось можливе у близькому майбутньому, райх не урвав звязків з деякими українськими чинниками. Париський тижневик „Ві“ розкриває, що німці від 1936 р. — знову за посередництвом полк. Ніколяя — наближались до терористичної орґанізації Коновальця. Розмови велись, мовляв, у Болліє у Франції, у віллі „Тілле“, де під протекторатом шефа українського виділу німецького розвідчого бюра майора Райхмана, підписано в обличчі совітсько-японської війни у квітні 1938 р. таємний договір між цією орґанізацією і двома японськими аґентами, договір, що передбачував орґанізацію протисовітського українського повстання в липні 1938 р. Плян не вдався, бо його викрало ГПУ. В останньому часі, після чеських вирішень, осідок німецько-українських розмов перенесли нібито до віллі „Драй Таубен“ у Сопотах“.

Скільки в тих ревеляціях правди, трудно — пише сам „Век Нови“ — ствердити. Проте фактом є, що німецька активність в українській справі змоглася. Далі є незаперечним фактом, що Чехо-Словаччина цілковито втратила самостійність своєї політики в користь інтересів Берліна.

„Найяскравіше — твердить „Век Нови“ — це підпорядкування чехів райхові проявляється в тому, що вони судорожно боронять приналежности Карпатської України („Руси Підкарпатської“), приналежности неумотивованої ніяким національним, державним чи господарським інтересом Чехо-Словаччини. Зближена до польського міністерства закордонних справ „Польска Інформація Політична“ сформулувала це в реченні, що керманичі чеської політики улягають, здається, новим оманам, начеб то Чехо-Словаччина стала осередком творення української держави коштом Совітської Росії, Румунії, Польщі, Мадярщини та північної Словаччини.

Для нікого не є тайною, хто режисер того всього. Двотижневик „Остлянд“ уже [...] X. 1938 написав, що „зі всіх сусідів Чехо-Словаччини одинокі німці виявляють повне зрозуміння та признання для національної окремішности словаків та українців“, а „Національ-Цайтунґ“ з 5. XI. писала, що „новий лад на чесько-моравській області приніс свободу також малій частинці українського народу“, частинці, яка в 1919 р. коротко належала до Західно-Української Республики“, та якої „гарні дні скінчились з хвилиною, коли Польща, Румунія і большевики зединеними силами напали на ці республику, заприязнену з переможеною Німеччиною, побили її армію та на свій лад витолкували право самовизначення вільного народу“. Такі голоси можна б наводити без кінця. Отже ясна річ — продовжує „Век Нови“, — що тільки Німеччина зацікавлена в тому, щоб утримати теперішній стан у Карпатській Україні; тільки німці можуть снувати пляни, щоб через підкарпатський коридор заволодіти богатими українськими джерелами збіжжя та сировини. Карпато-руська, або — як кажуть тепер у Берліні — карпато-українська політика Праги черпає свої надхнення з Берліна. Тут, а не деінде, шукати також треба джерела акції українських чинників у Польщі, тут треба шукати інспірацій наглої протимадярської „геци“ словаків та їх невдійсненого протипольського наставлення. Тут також джерело протирумунської української пропаґанди, яка має показати Румунії, як недобре ухилятись від добровільної злуки своїх господарсько-політичних інтересів від інтересів Німеччини“.

„Чи така політична лінія Німеччини — питає на самому кінці „Век Нови“ — має вигляди на здійснення? І відповідає: Ні — передовсім тому, що при накресленні цієї лінії забули про інтереси Польщі“.

Горох з капустою! Правда з видумкою або з дуже штудерно натягненою комбінацією. Цілковите іґнорування панами архідемократами з „Веку Нового“ найбільш демократичної засади: про право на національне самовизначення, коли йде хоч би про карпатських українців. „Век Нови“ навіть тепер, після виборів у Карпатській Україні, гнівно апострофує [...] і питає чому вони не пробують [...] карпато-українською землею та її народом! [...] достатньо характеризує ментальність [...] статті „Веку Нового“ та коментує його [...] понизити українство до ролі „чужого [...] ля“ ріжними фантазіями у стилі конференції під „трьома голубами“ топо.

Промова пос. д-ра Витвицького

виголошена 13. лютого на пленарному засіданні сойму при дебаті над буджетовим преліминарем на рік 1939-40. (на основі стенографічного протоколу).

Високий Сойме!

Припав мені обовязок підчас цієї генеральної дискусії над буджетовим преліміпарем обговорити бодай у кількох словах напрямні лінії польської офіційної політики у відношенні до українського народу. (Гамір. Голос: Нема українського народу!). **Маршалок** дзвонить: Прошу панів не перешкоджувати.

Пос. Витвицький: Завдання важке тому, що під цим оглядом нема якихбудь програмових засадничих енунціяцій. Багато більше вимови мають деякі факти і дійсність, яка наче має у собі деякі програмові напрямні. Не знаходимо також найменшої згадки на цю тему у звітах панів референтів про буджети дотичних ресортів. Преса всього світу майже щоденно присвячує великі шпальти у своїх органах українській справі. Польська преса пише про неї майже щоденно, ця проблема — це предмет живого зацікавлення і гарячих щоденних дискусій політичного світа, а проте тут про неї зовсім тихо.

П. премієр заявив у буджетовій комісії всупереч тому ,що заявляє отсе більшість Високої Палати, що уряд признає істнування українського народу, як реальний факт, та що не намагається цей нарід денаціоналізувати. Нарід — це історія спільних зусиль, одна думка, одно почування, одна культура й одна місія творити найвищі духові вартости. Признання народу має у собі рівночасно конечність встановити такі форми ладу і закону, які уможливилиб народові та рівночасно забезпечили його економічний і духовий розвиток. Які є наміри уряду щодо цієї проблеми, про це дотепер нічого ми не чули.

А дійсність? Ось минулого року на землях Холмщини і Підляшша знищили стокільканацять православних святинь. Українські діти дотепер не мають українських шкіл. (Гамір. Голоси: У нас нема України! Голос: Неправда).

Перед українською молоддю замкнули ворота високих шкіл, бо відсоток української академічної молоді, що його допускають до університетських студій, не переходить числа 2. (Гамір.) Український селянин не може навіть купити грунту з парцеляції, не може побільшити свого мізерного запасу землі (гамір) і стоїть перед зявою економічної катастрофи і безнадійности. В містах відбирають українським купцям їх становище, польські приватні і державні підприємства редукують українських робітників.

Під опікою деяких військових кол під гаслом т. зв. ревіндикації польських душ (гамір) переводять денаціоналізацію (гамір). Тим панам, що покликуються на ревіндикацію, дозволю собі відповісти словами посла Гофмана (Голос: Він вже скінчився, він вже не вернеться), що їх він сказав підчас минулої соймової сесії з отої трибуни, коли була мова про Гриньки. Посол Гофман сказав дослівно: „Гриньки — це символ того, що називають ревіндикацією польських душ. Вивилося, що маємо тут дані з метрик лановецької парохії. Працюю сам над одною історичною студією і стверджую, що в тих Гриньках були лише дві польські родини в роках 1732—1846. Опісля тих поляків з певністю там не було. Анальогічно є в інших місцевостях прикордонної смуги. Ревіндикація душ, себто посягання у найтайніше „я" людини — так сказав пос. Гофман (гамір).

П. премієр закинув нам, що ми шукаємо українців там, де їх нема. Не ми їх шукаємо. Вони тяготіють до нас і ми до них силою спільної крови, тягнуться вони до нас всюди там, де чути українську мову (гамір), де люди моляться по українськи, де вірують у краще для себе майбутнє. І прикро нам, що п. премієр не знайшов ані слова хочби найскромнішої уваги на адресу тих, що шукають поляків там, де їх нема (гамір).

Недавно, бо 12. січня н. р., відбувався у Тернополі зїзд господарчої ради СППОС з участю — підкреслюю це — представників уряду і військових достойників (гамір). Темою нарад цього зїзду були висліди праці СППОС і — зрозуміло — пляни дальшої праці на майбутнє. На цьому зїзді ствердили — цитую за офіційним комунікатом — як додатній біланс праць того секретаріяту значне піднесення рівня польського господарського життя, зріст числа польських економічних установ і загальмування через діяльність того секретаріяту українського економічного життя. (Гамір. Пос. Жиборський: Неправда. Перериваують).

Прошу панів, так сказано в офіційному комунікаті і визиваю пос. Жиборського, щоб цьому заперечив. (Пос. Жиборський: Я вам дам відповідь). **Пос. Витвицький:** Відсилаю вас до тогож комунікату, надрукованого в „Дзєннiку Польскім", де є виразно мова про загальмування діяльністю того секретаріяту економічного українського життя. Оце прошу Високої Палати, під авспіціями членів уряду і військових достойників радять, щоб загальмувати господарське життя українського громадянства. Чи це завдання держави гальмувати економічне життя громадян Річипосполитої тому тільки, що вони українці? (Пос. Жиборський: Це демагогія). А чейже не чули ми ніколи, щоб представники уряду і війська дали ініціятиву такому зїздові, якого метою булоб піднести економічно життя українського громадянства та його установ. (Голос: Виб їх за це мордували). **Пос. Витвицький:** В такій атмосфері, де падають слова „холера"... **Маршалок Маковський:** Я не чув цього. Якщо таке слово впало, прикликую цього посла до порядку. Я не чув того, справджу у стенограмі. **Пос. Витвицький:** Важко в такій атмосфері промовляти. Я хотів би зацитувати один приклад з дискусії. (Голос: Ніхто цього не чув), але здається мені, що це буде даремна справа. (Переривання).

Програмові сформулування тих усіх намірів знаходимо в деклараціях керманичів ОЗН, що працюють на нашому терені. Оце один з тих провідників підчас останньої соймової дискусії над буджетом міністерства внутрішніх справ, як референт того буджету, сказав буквально: „Ми повинні так впливати на демографічні відносини, щоб осягнути 75 прц. поляків у нашій державі у відношенні до іншого населення, що значно переходить цифру 25 прц. (Голоси: Слушно! Дуже слушно!). Підчас львівських маніфестацій, що мали місце в листопаді минулого року, інший з відповідальних провідників ОЗН наклинував: „Мусимо повернути польському народові польську душу (брава й оплески), польську кров і польську землю (гучні оплески), бо вони були тут завжди польські (гучні оплески), бо поляки прийшли сюди у давніх часах, коли тут було тільки небо і нічия земля. (Голоси: Слушно! Гучні оплески.). Є це ясна і клясична програма радикальної екстермінації нашого народу. (Голос: Ви знов переборщуєте). Ми не чули, щоб уряд колибудь її осудив, або щоб їй протиставився чи протиділав її реалізації.

В однім з варшавських, близьких урядові щоденників читаємо в останніх числах товстими черенками надрукований наголовок: „Програма польської офензиви у східній Малопольщі." (Голос: У якому щоденнику?) Офензива — це атака. Це наступ. Це війна з метою знищити свого противника. (Голос: Якого противника?) Маршал Маковський: Прошу панів не перешкоджувати промовцеві. Пос. Витвицький: Що це все означає? Скажім собі одверто: Впливові кола польської політики знайшли вже, як здається, ключ до розвязання української справи: якнайшвидше довести до ослаблення і зменшення і з часом до знищення української стихії. „Карпе дієм", якнайшвидше, кличуть герольди тої офензиви, гадаючи, що це вдасться за кільканацять років. Але ці панове зле оцінюють положення. Сьогоднішня сила національної свідомости і почувань — це не є стан імлистих чи невиразних настроїв з минулих років. Не дамо собі видерти душі. (Гучні оплески на українських лавах.) Заявляємо, що цей плянований наступ, у якій би формі він не відбувався, застане нас обєднаних і незломних у почутті нашого обовязку, готових до посвят, до оборони, повних віри у перемогу нашої справи. (Гучні оплески на українських лавах). Уважаємо метою нашого життя змагатися з усіми перешкодами, терпіти, боротися за наше істнування, за наше майбутнє, творити підстави нашого нового життя. (Оплески на українських лавах).

Одначе одночасно пишуть і дискутують, що видерли ініціятиву на деяких відтинках міжнародньої політики, деінде говорять про потребу плекати т. зв. прометейський рух та про те, що ми не розуміємо його суті. Всупереч тим крикам я не хочу формулувати звязаних з тою матерією тверджень, як якогобудь закиду, це було б за мало. Підношу їх, як мементо не лише на міру сьогоднішнього дня. Оце в межах польської держави — це незаперечний факт — майже на третині її території знайшлися в компактній масі непольські національности (голос: На Куявах!), у першу чергу український нарід. На просторі 20 років не зроблено нічого, не довершено ніодного політичного акту, що був би здібний створити тут таку атракційну точку для всіх цих сил, які шукають наближення у боротьбі за нові форми свого життя. (Голоси: Це фраза, незгідна з дійсністю. Якби так було, Ви тут не промовляли б). Прометейська ідея — це великий перелім у культурі людства. Це світанок нового духа, що виступає до боротьби з духом Азії, з культом брутального насильства, це перший проблеск перемоги Европи над Азією, це воля, правда, справедливість, індивідуальність та її пошанування. Тому нехай провідники того походу на знищення українського народу не сходять зі своїм вогнем на землю. (Голос: Такої демагогічної промови ще не було. Вереск). Віцемаршал Длуґош дзвонить.

Ми не чули ніколи від уряду, що не такі дороги польської політики, як я представив. А може цю політику міродатні чинники переставили на нові шляхи? Ми є свідками, як під впливом реального факту федералізації державного ладу Чехословаччини змінилося відношення майже цілої польської публичної опінії до української справи в тому сенсі, що незалежницькі змагання українського народу під Московщиною суперечать польській державній рації. Тріснули негайно і розвіялись усі т. зв. українофільські орієнтації. За це „Газета Польска", орган ОЗН, з нетаєним почуттям вдоволення стверджує, що на південно-східних землях, у Львові, істнує російський елемент і підкреслює з таким самим вдоволенням культурно-національну єдність того елементу з цілим московським народом. Чи ж би на нашому політичному овиді зявлялася знову зява Андрусєва? Того Андрусова, що дозволив одночесно Московщині на внутрішню консолідацію і реформи Петра Великого, того, що довів до Полтави, до перемоги над Швецією, до опанування Московщиною Балтії, до російської інтервенції у внутрішні справи Польщі і на кінець до німого сойму з 1717. р., що мусів прийняти диктат Петра Великого. Питаємо, чи може така тепер програма уряду в справі України?

На соймовому засіданні 6. грудня мин. року внесли ми проєкт територіяльної автономії для земель з українським населенням. Цей проєкт пан маршал відкинув. Зрозуміло, не буду і не можу критикувати розпорядків пана маршала, але хочу заявити з цього місця, що ми це наше домагання піддержуємо у цілій повноті і ставимо його на чолі нашої національної політики в межах Річипосполитої. (Оплески на українських лавах). Закинули нам, що цей проєкт ми внесли, як демонстрацію. Не влаштовуємо ніяких демонстрацій у поважних і великих справах (голос: За багато демонстрацій). ми не прийшли сюди, щоб демонструвати, лише, щоб боротися за життя і права для українського народу. (Голос: З ким?) З тим паном, що пише про офензиву проти українського народу у Східній Галичині!

У звязку з нашим внеском повторяємо ще раз, що ми не служимо чужим аґентурам. Не мусимо вияснювати, що маємо за собою найсвятіше свідоцтво крови, яку ми пролили за наші змагання і що за чужі аґентури ані крови ані життя не віддають. Безнадійністю віє від тої польської опінії, що своє відношення до нас будує на таких глупих і нерозумних голосах. Наш автономічний проект найглибше підходить до розвязки української справи в межах Польщі.

Пригадуємо, що постановою Ради Амбасадорів з 14. березня 1923. р., якою Східну Галичину признали Польській Державі, постано

вили, що відносини того краю вимагають окремого автономічного статуту, та що польський уряд прийняв на себе відповідні зобовязання. Пригадуємо, що польський сойм з 1922. р. прийняв закон про воєвідську автономію для Львівщини, Тернопільщини і Станиславівщини, який продовжував (голоси: Нам не треба того закону), є це закон Сойму і треба його шанувати... — який створював національні курії і з правом свобідного завідування справами поодиноких національностей і з правом накладати податки на свої потреби. Пригадуємо врешті, що 9. жовтня 1931. р. польські соціялістичні посли внесли до Сойму законопроект територіяльної автономії для згаданих воєвідств, Волині і частини Полісся, з окремим соймом та урядом. Домагання автономії... (Голос: Це соціялісти). ...Але, пане после, хіба не під впливом чужих агентур. (Голос: Не виключене). Я про це не знав... Домагання територіяльної автономії для земель з більшістю українського населення підносила УПР також у 1923. р., опісля говорили про нього українські посли в черговій парляментарній каденції. Наші домагання не повстали з якихнебудь неґативних мотивів у відношенні до Польської Держави.

Під впливом зросту означених політичних доктрин виробився у польській політичній думці постулят абсолютно національної держави, одначе цим домаганням заперечує дійсність. На південних і східних землях живе в компактній масі українське населення, що має там чисельну перевагу. Є це нарід із спільною історичною традицією, спільною культурою і спільним духовим життям. (Вереск). Підкреслюємо з цілим натиском, що нами кермує мета і рація під кожним оглядом позитивна і конструктивна. Тому й будемо боротися за реалізацію того нашого домагання, глибоко переконані, що в той спосіб найкраще служимо справі нашого народу. (Оплески на українських лавах).

—o—

Англійські способи боротьби з арабами.

ЄРУСАЛИМ. ПАТ. До найновіших способів боротьби з терористичною акцією, яку стосує мандатова (англійська) влада, треба зарахувати: заборону арабам всяких поїздок по краю та взагалі виїзд з місця замешкання, докладна контроля в аптиках та дроґеріях продажі бандажного матеріялу, вкінці особисті ревізії при помочі електрики. До цього уживають обручів, злучених з батерією та слухавками, в які ставляють людину. Нормально чути тільки глухий бренькіт, та коли обруч натрапить на металевий предмет, цей бренькіт негайно спиняється. В такий спосіб можна викрити, де є револьвери, ножі, набої тощо дуже часто переношені жінками.

—o—

ПРОТИКОМУНІСТИЧНИЙ ПАКТ.

ТОКІО. Як повідомляє агенція Домеі, Мадярщина і Манджукуо, які рішили приступити до протикомуністичного пакту, найпізніше в перших днях березня покладуть свої підписи під протоколом, що потверджує їх рішення.

—o—

По широкому світі.

В Ковні підписали 14-го лютого литовсько-совітський торговельний договір, що обовязуватиме в 1939-му році.

В Різенбургу (Східна Прусія) суд засудив на кару смерти 19-літнього Вальтера Порша за намаганий замах на поїзд і за засідки на самоходи з метою грабунку.

Кардинал Інніцер з Відня виїхав до Риму, щоби взяти участь у конкляве.

Через Ґеную переїхав до Риму з Гібральтару севільський епископ кардинал Педро Сеґура Саенц.

Шеф штабу німецької армії ген. Люце відлетів літаком з Венеції до Німеччини.

Бельгійський посол у Букарешті барон Ґустав Гійом умер у середу рано на удар серця. Мав 54 роки.

Голяндська королева Вільгельміна відвідин в кінці травня ц. р. бельгійського короля Леопольда.

Недалеко від Будапешту трапилася в середу рано катастрофа з військовим мисливським літаком. Пільот поручник згинув на місці.

НАРЕШТІ НА ФІС-І СНІГ.

Закопане, 14. II. 1939.

Коли нині мешканці Закопаного пробудилися зі сну, з бурхливою радістю повискакували з ліжок. Вулиці були покриті пухким снігом, а крім того новий сніг летів наче манна з неба. Тому не диво, що вздовж траси сляльому зібралося рекордове число видців (к. 15 тисяч). Одначе деякі почали нарікати, що вибралися на сляльом, бо зірвалася метелиця, що в неможливий спосіб ліпила очі та сильний і дошкульний вітер вдирався куди міг під теплий одяг.

Сляльом відбувся на Калятівках. Сніг був під сподом замерзлий, місцями зовсім зледоватілий, зверху тоненька верства нового пуху. Ріжниця підносу к. 300 м. на 1.200 м. довжини. З причини зовсім нових снігових умовин, старт визначений на год. 10-ту відбувся з півторагодинним опізненням. Перемерзла публика з нетерплячкою голосними окликами домагалась приспішення старту. Орґанізатори змагань, як лиш могли успокоювали публику, вкінці навіть просили власників буфету, щоб вони розносили між публику гарячі напитки.

На першуна сляльому витипували мистця світа Лянчнера, який прийшов аж пятий. Важко сказати, які були причини його невдачі. Недавно Лянчнер потовкся підчас тренінгу перед змаганнями в Німеччині, тому теж можливе, що перерва в тренінгу зробила своє. Одначе стилева перемога у зїзді веліла типувати його як спеціяліста сляльому на мистця. І справді Лянчнер їхав дуже гарно й дуже добре. Щож, коли його суперники їхали ще ліпше, справді фантастично їхав переможець Ромінґер, який здобув кілька секунд переваги (ок. 3) над другим Еневайном. Перша пятка їхала пливко й елястично, крізь ворота просмикувалися змагуни мов вужі. Трасу переїхали змагуни двічі.

Ромінґер, який у зіздовім бізі заняв щойно 11. місце, завдяки великій перевазі у сляломі, опинився в альпейській комбінації аж на 3. місці.

Польські змагуни були одні з тих, які найбільше перевертали ворота та й вони залишили за собою Юґославію, Мадярщину й інших.

З причини сильної сніговиці сляльом жінок переложили на черговий день.

Со—ко.

В. Б. ЕЙТС 5)

Ганраган Рудий.

(Продовження).

Жінка господаря прикликала до себе довірену приятельку Бриґіду Пурсель і обидві ставши у затінках під оборогом, почали розмовляти про ту пару, в якої раз-у-раз блищали очі. Господиня казала:

— Кілько-ж то він дівчат збив з простої дороги, кілько дівочих сердець обдурив своїми темними споминами! Кілько то дівчат перестало через нього ходити до церкви, щити, замітати або втікло з рідної хати, через той його солодкий, хитрущий язичище.

— Це правда, Марино Бріен — відповіла друга — але якби ти прогнала зі своєї хати ґельського поета, то багато люди говорили б про це і негарний був то вчинок.

— Як я могла впустити його сюди?!

— Поправді, то ти могла його не впустити, бо наша хата те наша власність. Можеш це зробити ще тепер: обдумай щось дотепно, щоб він опинився за дверима, а тоді затрісни їх і засунь засувку. За давніх часів, як поет кинув проклін на кого, то могло висушити збіжжя і висохнути молоко у коров, але що ти тут бориниш свого права і не робиш нікому кривди, то може це тебе мине. Сім років висить такий проклін у повітрі, але як будеш давати милостиню бідним і будеш платити священикові, що йому належиться, то проклін ускоче в землю та в море і розійдеться, або впаде на нього самого за восьмий рік.

— Скажи Бриґідо, як витягнути його за двері, бо бачу, що вже маєш раду на язиці.

— Збери велику вязку сіна, а я зберу другу. Я скажу тобі, що маєш зробити, як сусіди заберуться додому спати, бо і так невдовзі підуть, коли світанок змішається з огнем ватри, що догоряє.

За хвилину Марина Бріен вернулася до хати, де не було вже нікого крім Ганрагана і молодої дівчини при ватрі, де обидвоє розмовляли. Вона несла дві великі вязки сіна під пахою. Одну положила коло дверей і сказала:

— Овене Ганрагане, чи ти не поміг би мені з цих двох вязок скрутити перевесла, бо вітер перекинув оборіг і я хотіла б його направити, заки чоловік вернеться з ярмарку?

— Дуже радо — відповів Ганраган і підійшов до вязки при порозі. Скрутивши шнур на які півтора метра, подав один кінець Марині Бріен і так почали крутити перевесла. З вязок, що лежали на землі добирали раз-у-раз сіно і Марина віддалювалася на середину хати, а Ганраган до дверей. Перевесло росло, аж ноги поета опинилися на порозі. За якийсь час він стояв уже на дорозі. Коли він підійшов до куща, що вже догоряв, тоді господиня трісцула дверима і засунула засув.

— Нехай ворони, круки та шуліки розшматують твоє тіло, нехай душу твою пірвуть злі духи, нехай твоїм ложем буде розжарений камінь пекольної ватри! — кричав Ганраган добиваючися до дверей.

— Ціле наше щастя в таку ніч — сказала мати до доньки — що на порозі були розкидані цвіти, а галузь рябини вплетена у стріху!

Накінець Ганраган перестав добиватися і чути було його кроки, як змовкали на дорозі.

Він ішов у напрямку моря, а коли зійшов на побережжя, його гнів перейшов у глибокий смуток. Безлік думок і почувань клубилося в ньому. Зупинився над самою водою і сівши на каменюці, почав вимахувати рукою і щось підспівувати. Шукав розваги у музиці та віршах. Як неодин ґаельський поет, він мав немалу славу віршуна як композитора. Складав тепер поезію та музику до твору „Крутять перевесло". Сірі постаті напів доглянені, напів відчуті, почали збиратися довкола нього і проходжуватись по морі.

Перевесло Сьоми Терпінь перемінилося в його уяві у великого змія, що обвив землю й тиснув, аж поки ті його звої не охопили цілу землю і ціле небо так, що зорі виглядали як відблиск змійної шкури. Устав і пішов ... берегом моря. І здавалося йому, що ... постаті почали тепер співати:

— Горе тому, хто відкидає любов ... у любові ... Дана, бо не знайде потіхи у ... серці. Проженіть Еви. Вогонь запанував у його серці. Проженіть його, проженіть його!

Після цього Ганраган помандрував ... ніч, виконуючи якнайгіршу роботу в ... господарів. На весіллях і вечорницях ... усілякі історії.

(Далі буде).

—o—

вили, що відносини того краю вимагають окремого автономічного статуту, та що польський уряд прийняв на себе відповідні зобовязання. Пригадуємо, що польський сойм з 1922. р. прийняв закон про воєвідську автономію для Львівщини, Тернопільщини і Станиславівщини, який продовжував (голоси: Нам не треба того закону), є це закон Сойму і треба його шанувати... — який створював національні курії і з правом свобідного завідування справами поодиноких національностей і з правом накладати податки на свої потреби. Пригадуємо врешті, що 9. жовтня 1931. р. польські соціялістичні посли внесли до Сойму законопроект територіяльної автономії для згаданих воєвідств, Волині і частини Полісся, з окремим соймом та урядом. Домагання автономії... (Голос: Це соціялісти). ...Але, пане после, хіба не під впливом чужих аґентур. (Голос: Не виключене). Я про це не знав... Домагання територіяльної автономії для земель з більшістю українського населення підносила УПР також у 1923. р., опісля ґсворили про нього українські посли в черговій парляментарній каденції. Наші домагання не перестали з якихнебудь неґативних мотивів у відношенні до Польської Держави.

Під впливом зросту означених політичних доктрин виробився у польській політичній думці постулят абсолютно національної держави, одначе цим домаганням заперечує дійсність. На південних і східних землях живе в компактній масі українське населення, що має там чисельну перевагу. Є це нарід із спільною історичною традицією, спільною культурою і спільним духовим життям. (Вереск). Підкреслюємо з цілим натиском, що нами кермує мета і рація під кожним оглядом позитивна і конструктивна. Тому й будемо боротися за реалізацію того нашого домагання, глибоко переконані, що в той спосіб найкраще служимо справі нашого народу. (Оплески на українських лавах).

——o——

НАРЕШТІ НА ФІС-І СНІГ.

Закопане, 14. II. 1939.

Коли нині мешканці Закопаного пробудилися зі сну, з бурхливою радістю повискакували з ліжок. Вулиці були покриті пухким снігом, а крім того новий сніг летів наче манна з неба. Тому не диво, що здовж траси сляльому зібралося рекордове число видців (к. 15 тисяч). Одначе деякі почали нарікати, що вибралися на сляльом, бо вірвалася метелиця, що в неможливий спосіб ліпила очі та сильний і дошкульний вітер вдирався куди міг під теплий одяг. —

Сляльом відбувся на Калятівках. Сніг був під сподом замерзлий, місцями зовсім зледоватілий, зверху тоненька верства нового пуху. Ріжниця підносу к. 300 м. на 1.200 м. довжини. З причини зовсім нових снігових умовин, старт визначений на год. 10-ту відбувся з півторагодинним опізненням. Перемерзла публика з нетерплячкою голосними окликами домагалась приспішення старту. Організатори змагань, як лиш могли успокоювали публику, вкінці навіть просили власників буфету, щоб вони розносили між публику гарячі напитки.

На першуна сляльому витипували мистця світа Лянчнера, який прийшов аж пятий. Важко сказати, які були причини його невдачі. Недавно Лянчнер потовкся підчас тренінґу перед змаганнями в Німеччині, тому теж можливе, що перерва в тренінґу зробила своє. Одначе стилева перемога у зїзді веліла типувати його як спеціяліста сляльому на мистця. І справді Лянчнер їхав дуже гарно й дуже добре. Щож, коли його суперники їхали ще ліпше, справді фантастично їхав переможець Ромінґер, який здобув кілька секунд переваги (ок. 3) над другим Єневайном. Перша пятка їхала пливко й еластично, крізь ворота просмикувалися змагуни мов вужі. Трасу переїхали змагуни двічі.

Ромінґер, який у зїздовім бізі заняв щойно 11. місце, завдяки великій перевазі у сляломі, опинився в альпейській комбінації аж на 3. місці.

Польські змагуни були одні з тих, які найбільше перевертали ворота та й вони залишили за собою Югославію, Мадярщину й інших.

З причини сильної сніговиці сляльом жінок переложили на черговий день.

Со—ко.

Англійські способи боротьби з арабами.

ЄРУСАЛИМ. ПАТ. До найновіших способів боротьби з терористичною акцією, яку стосує мандатова (англійська) влада, треба зарахувати: заборону арабам всяких поїздок по краю та взагалі виїзд з місця замешкання, докладна контроля в аптиках та дроґеріях продажі бандажного матеріялу, вкінці особисті ревізії при помочі електрики. До цього уживають обручів, злучених з батерією та слухавками, в які ставляють людину. Нормально чути тільки глухий бренькіт, та коли обруч натрапить на металевий предмет, цей бренькіт негайно спиняється. В такий спосіб можна викрити, де є револьвери, ножі, набої тощо дуже часто переношені жінками.

——o——

ПРОТИКОМУНІСТИЧНИЙ ПАКТ.

ТОКІО. Як повідомляє аґенція Домеї, Мадярщина і Манджукуо, які рішили приступити до протикомуністичного пакту, найпізніше в перших днях березня покладуть свої підписи під протоколом, що потверджує їх рішення.

——o——

По широкому світі.

В Ковні підписали 14-го лютого литовсько-совітський торговельний договір, що обовязуватиме в 1939-му році.

В Різенбурґу (Східна Прусія) суд засудив на кару смерти 19-літнього Вальтера Порша за намаганий замах на поїзд і за засідки на самоходи з метою грабунку.

Кардинал Інніцер з Відня виїхав до Риму, щоби взяти участь у конкляве.

Через Ґеную переїхав до Риму з Ґібральтару севільський епископ кардинал Педро Сеґура Саенц.

Шеф штабу німецької армії ґен. Люце відлетів літаком з Венеції до Німеччини.

Бельґійський посол у Букарешті барон Ґустав Гійом умер у середу рано на удар серця. Мав 54 роки.

Голяндська королева Вільгельміна відвідає в кінці травня ц. р. бельґійського короля Леопольда.

Недалеко від Будапешту трапилася в середу рано катастрофа з військовим мисливським літаком. Пільот поручник згинув на місці.

В. Б. ЕЙТС. 5)

Ганраган Рудий.

(Продовження).

Жінка господаря прикликала до себе довірену приятельку Бриґіду Пурсель і обидві станувши у затінках під оборогом, почали розмовляти про ту пару, в якої раз-у-раз блищали очі. Господиня казала:

— Кілько-ж то він дівчат збив з простої дороги, кілько дівочих сердець обдурив своїми темними споминами! Кілько то дівчат перестало через нього ходити до церкви, щити, замітати або втікло з рідної хати, через той його солодкий, хитрущий язичище.

— Це правда, Марино Бріен — відповіла друга — але якби ти прогнала зі своєї хати ґаельського поета, то багато люди говорили б про це і негарний був то вчинок.

— Як я могла впустити його сюди?!

— Поправді, то ти могла його не впустити, бо наша хата то наша власність. Можеш це зробити ще тепер: обдумай щось дотепно, щоб він опинився за дверима, а тоді затрісни їх і засунь засувку. За давніх часів, як поет кинув проклін на кого, то могло висушити збіжжя і висохнути молоко у коров, але що ти тут бороиш свого права і не робиш нікому кривди, то може це тебе мине. Сім років висить такий проклін у повітрі, але як будеш давати милостиню бідним і будеш платити священникові, що йому належиться, то проклін всякне в землю та в море і розійдеться, або впаде на нього самого за восьмий рік.

— Скажи Бриґідо, як витягнути його за двері, бо бачу, що вже маєш раду на язиці.

— Збери велику вязку сіна, а я зберу другу. Я скажу тобі, що маєш зробити, як сусіди заберуться додому спати, бо і так невдовзі підуть, коли світанок змішається з огнем ватри, що догоряє.

За хвилину Марина Бріен вернулася до хати, де не було вже нікого крім Ганрагана і молодої дівчини при ватрі, де обидвоє розмовляли. Вона несла дві великі вязки сіна під пахою. Одну положила коло дверей і сказала:

— Овене Ганрагане, чи ти не поміг би мені з цих двох вязок скрутити перевесла, бо вітер перекинув оборіг і я хотіла б його направити, заки чоловік вернеться з ярмарку?

— Дуже радо — відповів Ганраган і підійшов до вязки при порозі. Скрутивши шнур на які півтора метра, подав один кінець Марині Бріен і так почали крутити перевесла. З вязок, що лежали на землі добирали раз-у-раз сіно і Марина віддалювалася на середину хати, а Ганраган до дверей. Перевесло росло, аж ноги поета опинилися на порозі. За якийсь час він стояв уже на дорозі. Коли він підійшов до куща, що вже догоряв, тоді господиня трісnула дверима і засунула засув.

— Нехай ворони, круки та шуліки розшматують твоє тіло, нехай душу твою пірвуть злі духи, нехай твоїм ложем буде розжарений камінь пекольної ватри! — кричав Ганраган добиваючися до дверей.

— Ціле наше щастя в таку ніч — сказала мати до доньки — що на порозі були розсипані цвіти, а галузь рябини вплетена у стріху!

Накінець Ганраган перестав добиватися і чути було його кроки, як змовкали на дорозі.

Він ішов у напрямку моря, а коли зійшов на побережжя, його гнів перейшов у глибокий смуток. Безлік думок і почувань клубилося в ньому. Зупинився над самою водою і сів на каменюці, почав вимахувати рукою і щось віршувати. Шукав розваги у музиці та віршах. Як неодин ґаельський поет, він мав ненемен славу віршуна як композитора. Складав тепер поезію та музику до твору „Крутять перевесло". „Сірі постаті напів доглянені, напів відчуті, почали збиратися довкола нього і проходжуватись по морі.

Перевесло Сьоми Терпінь перемінилося в його уяві у великого змія, що обвив його та тиснув, аж поки ті його звої не охопили цілу землю і ціле небо так, що зорі виглядали як відблиск змійної шкури. Устав і пішов хоитливо берегом моря. І здавалося йому, що сірі постаті почали тепер співати:

— Горе тому, хто відкидає любов доньки Дана, бо не знайде потіхи у любові доньки Еви. Вогонь запанував у його серці. Проженіть його, проженіть його!

Після цього Ганраган помандрував на північ, виконуючи якнайгіршу роботу в родинах господарів. На весіллях і вечорницях оповідав усілякі історії!

(Далі буде).

——o——

Економічний огляд.

Після зміни статуту Банку Польського.

Нові засади валютарної і кредитової політики.

I.

В попередньому „Ек. Огляді" заповіли ми поворот до теми реформи грошевої політики в Польщі. Тоді, коли ми цю справу реферували, була вона щойно рішенням Ради Банку Польського. Сьогодні за нами вже й ухвали загальних зборів акціонарів Банку Польського, які змінили його статут згідно з пропозицією Ради.

Пригляньмось наперед у чому містяться суттєві зміни статуту емісійної установи:

1) Емісія банкнотів і їх покриття.

Арт. 52. статуту впровадив революційну новину, бо поділив грошевий обіг на дві партії: на одну, яка не буде мати ніякого покриття в золоті (т. зв. фідуціярна емісія в розмірі 800 міл. зол., а за дозволом міністра скарбу в розмірі найбільше до 1,200 міл. зол.) і на другу, яка матиме покриття в золоті на 40% (досі було 30% згідно з поп. артикулом статуту 51).

Давний статут розріжняв ще покриття золотом і т. зв. банкове покриття обігу банкнотів. Арт. 51 в новому статуті передбачує, що загальна квота банкнотів і негайно платних зобовязань мае мати покриття **в ось-таких активах:** золото в монетах і штабах, заграничні гроші і девізи, польські срібні монети і більон, векслі, варранти, чеки, купони вартісних паперів, позички, забезпечені заставом, скарбові білети, і процентові папери, довг державного скарбу з титулу кредитів, про які мова нижче (до арт. 55.).

2) Вимінність банкнотів на золото і девізи.

Арт. 47. пристосував засаду вимінности банкнотів на золото і девізи до фактичного і правного стану, який є тепер у валютовій ділянці. Діло в тому, що припис, що його містив старий статут, вимінювати банкноти на заграничні чеки в валюті вимінній на золото, став неактуальний. Таких валют, крім бельґа, тепер нема. Також обовязуючі девізові приписи спричинили конечність нової редакції арт. 47.

3) Кредити для державного скарбу.

Такі кредити, згідно з новим арт. 55, є:

а) безвідсотковий кредит до 150 міл. зол. з отвертого рахунку (досі було до 100 міл.);

б) амортизаційний 3-відсотковий кредит до 515 міл. зол. для консолідації деяких кредитів, що їх дістали від Банку Польського державні банки від 1931. р. досі. Цей кредит може бути з отвертого рахунку або покритий в цілости чи в части державними облігами, чи пак облігами державних залізниць і дорогового фонду до висоти 188 міл. зол., ґарантованими державою.

Згаданий артикул не допускає ніяких інших кредитових операцій з державою, поза вище названими.

4) Емісійний привілей.

Арт. 46. продовжує емісійний привілей Банку П. до кінця 1954. р. (був до 1944. р.).

5) Чинности Банку Польського.

Їх треба було пристосувати до повищих змін. З уваги на зменшення векслевого портфелю внаслідок консолідації державних довгів **окреслення висоти деяких банкових операцій** Б. П. змінено з відсоткового (у відношенні до вартости вексів у портфелю) на абсолютні цифри. **Льомбардова стопа** відсоткова має бути відтепер **вища на ½% від дисконтової, а не** на 1%, як було досі. Загальна сума здисконтованих скарбових білетів не може переходити 400 міл. зол. **(Тут завважимо, що міністерство скарбу підвищило недавно максимальну границю емісії скарбових білетів з 471 до 490 міл. зол.!).** Хліборобські векслі, забезпечені заставом (реєстровий і зачетовий кредит) можуть мати 9-місячні речинці платности.

Деякі операції, як неактуальні, скреслено взагалі зі статуту.

6) Акції і права акціонарів.

Іменні акції будуть тепер у збірних відтинках щонайменше 10 (досі 25 акцій). Акції на подавця можна буде за згодою президента Банку замінити на іменні. На заг. зборах Банку голос має вже посідач 10 акцій (досі 25). Один акціонар може мати найбільше 1000 голосів (досі 500). Акції, дивіденди і супердивіденди не підлягають податкам.

7) Інші зміни.

Дотичать вони в першу чергу поділу чистого зиску, уділу в ньому державного скарбу вже після признання акціонарам дивіденди 6% (досі 8%), створення резерви на виплату дивіденди. Знесено дальше становище віцепрезидента Банку П. Свої відділи може Банк основувати і ліквідувати дальше тільки за згодою міністра скарбу, зате т. зв. „заступства" не будуть потребувати відтепер цієї згоди.

Ось суттєві і важніші зміни, що їх виказує новий статут центральної банкової установи в Польщі, якої валютарна і кредитова політика має величезний вплив на господарські процеси в державі. Правда — ці зміни будуть зовсім актуальні, коли добудуть затвердження законодатної влади і будуть проголошені в Деннику Законів. Та на ці дальші правні моменти можна дивитись уже тільки як на правні вимоги, що нічого в мерітум справи не змінять.

Причини і суть цих змін у статуті Б. П. вимагає ближчого розглянення, якому присвятимо черговий уступ.

Н—вич.

ВАРШАВА-МОСКВА.

Польсько-совітський торовельний договір. — Відновлення „Совпольторгу" у Варшаві. — Протиукраїнські тенденції.

Господарські переговори Польщі зі Совітами ось-ось будуть покінчені. Може навіть рівночасно з цею нашою нотаткою появляться вже телеграми про успішне закінчення розмов у Москві. Торговельний договір оснований на засаді розрахунку і клявзулі найбільшого управнілення, допускає оборот для обох контрагентів до висоти 150 міл. зол. у вивозі і довозі включно. Польща вивозитиме вугілля (1/3), волокнисті вироби (1/3) і інші промислові речі (1/3). Привозити буде з СССР залізнову руду, бавовну, тютюн, футра, тощо.

Появилась вістка, що у Варшаві або відновлять знаний, зліквідований колись „Совпольторг", або покличуть до життя подібну інституцію з польсько-совітським капіталом.

При цій нагоді варто згадати замітну передову статтю „Ц. Ґазети Гандльов-ої" з 18. грудня м. р., яка називалась п. н. **„Старі — відвічні великодержавні шляхи"** і яка підготовляла настрої для польсько-совітської економічної (чи тільки?) співпраці. Для нас ця стаття цікава своїм гострим протиукраїнським вістрям. Після [illegible] вступу про те, як то Польща була враже своєю і діяла суґестивно на Русь і Литву та як то Німеччина ставила Польщу **вже тоді** в тяжке положення, а **Наливайко і Хмельницький** „[illegible] відвертіє зі [illegible]", автор Тадей Ґарчинський пише дальше ось-що:

„Відгомін, що доходить до нас з Закарпатської України (в ориг. Руси), скріплення українських несподівок — це те саме, що колись проявилось у давних часах після розтягнення впливу Німеччини на Чехію й Угорщину. Польща в минулому не вміла на жаль управляти у своїй руці ані культурного впливу, ані дороги на схід. Ту саму боротьбу веде вона й тепер. Освоїти собі її — це значить окреслити нашу велику земельно-державну ціль, це означає відкинути ідеал, в імя якого нарід може здобуватись на той потрібний гарт. Це означає тепер найти спільну мову з історичною Руссю, якої ідеали ресіґновано (блєдне) хочуть сьогодні репрезентувати українці. Не забуваймо, що і сьогодні, як і перед століттям польська свобода може і повинна промінювати на ці несобмежені простори від Ледового Океану по Каспійське Море, від Спокійного Океану по Чорне Море."

Дальше йде вже мова про господарську співпрацю з большевиками, при чому автор нарікає, що поляки щораз менше до неї підготовані, молоді не вчаться російської мови, а старі її забувають, як і забувають колишні російські ринки збуту, яких колись були найкращими знавцями.

Ось заповів до цієї пісеньки, яка саме є на ухиленні й у наслідок якої виросте в Варшаві новий „Совпольторг".

УКРАЇНСЬКА ХРОНІКА.

СУМНЕ, АЛЕ ПРАВДИВЕ. — З ВРАЖІНЬ У ХУСТІ.

Харбінський тижневик „Далекий Схід" помістив у ч. 8. з 20. січня допис із Хусту п. н. **„Український Клондайк".** Представлені там враження прибулого до Хусту. Поміж гарними враженнями, є очевидно і погані. До останніх належить факт, що все господарство є в жидівських руках. Ось уривок зі статті:

„Мандрівник іде вулицею і читає **вивіски крамниць.** „Торговля ласощами", „Торговля книгами й папером", „Мука, хліб, печиво"... Зрозумілі і добрі слова. Шкода лише, що під ними переважно стоять такі прізвища: Ґрюнфельд, Поппер, Майзль і т. ін. Українцеві ті звуки не зовсім пестять слух. Хоче він бачити щось дійсно варте уваги. Якийсь свій будинок, каварню та ресторан. Нема. Пити каву — до жида. Їсти — до жида. Купити хустину до носа — також до жида. Можна хіба купити кальоші в чеській фірмі Батя, які — до речі — тут майже необхідні."

Дай Боже, щоб і з того чимскорше вилікувалася Карпатська Україна.

ТЕХНІЧНІ І ФІНАНСОВІ ПИТАННЯ БУДІВНИЦТВА

Появилось число за лютий журналу „Технічні Вісти", присвяченого головно технічним і фінансовим питанням будівництва у нас, українців. В числі помістили статті на цю тему: інж. А. Мілянич, інж. Р. Безпалевич, інж. О. Гладкий, м-р М. Богун, м-р Б. Дутко, б ще 2 статті без подання авторів.

—o—

З нашої кооперації.

ПРЕМІЯНІ ВКЛАДКИ ОЩАДНОСТИ В БАНКУ „ДНІСТЕР".

Кооперативний Банк „Дністер" завів у себе від кількох літ т. зв. премійні вкладки ощадности, які є дуже доброю пропаґандою ощадности. Власники премійних книжечок крім звичайних відсотків від вложеного на ощадність капіталу можуть одержати премії у висоті від 25—100 зол., лишо виконують зазначені у правильнику умовини. Головною умовиною правильника є те, що вкладник мусить складати свою ощадність правильно щомісяць у тій самій висоті, не виймаючи її цілий рік. Такий спосіб ощадности привчує до систематичного вношення вкладок і до постійного щадження.

ДОПОМОГА КООПЕРАЦІЇ РІДНІЙ ШКОЛІ В 1937/8 Р.

Звідомлення Управи „Р. Ш." за час від 1. вересня 1937 до 31. серпня 1938 р. стверджує, що в цім часі „Рідна Школа" одержала допомогу від кооперації в квоті **49.814 зол. 17 сот.**, а від кооперативних працівників круглo 10.000 зол. Це зіставлення дається неповне, бо повітові управи „Р. Ш." в Бучачі, Жидачеві, Городенці, Косові, Мостиськах, Радехові, Товмачі та в Турці ще не надіслали своїх звідомлень.

—o—

З нових видань.

С. Бревко — Л. Крушельницька: ТРИКОТАРСЬКИЙ ПІДРУЧНИК, Львів 1939, стор. 44. Видання кооп. „Вогні". Ціна 1.50 зол.

Це книжечка, якої рецензія повинна появитися радше на „Жіночій Сторінці". Трикотарство — це ж ділянка жіноцтва, одна з практичних ділянок, у якій воно вкладає свій хист, свою фантазію і свою працьовитість. Але разом із тим трикотарство входить у обсяг економіки, зокрема нашої — української, як справа доцільного використання сировця — вовни, ретельности в її продукції, перетворювання її в готові вироби, що з великою користю можуть заступити нам почасти брак різного текстильного промислу, поминаючи вже такі справи, як поборювання безробіття, тощо.

Трикотарство тепер дуже в моді. Проте не можна сказати, щоб ми цю галузь виробництва вже сяк-так розбудували. Те, що вже існує, мимо інше, як скромні, мають дуже скромні початки. З замітніших підприємств маємо взагалі тільки два: Те'соів у Станиславові і машинову робітню Сторожуків у Львові. Тому й наші громадянки і громадяни заходили в чепурні вистави чужих трикотарських крамниць, що блестять барвистими виробами й оферують багатий вибір, повалені суми віддають у чужі руки, заосмотрюючись там потрібними товарами. А прецінь трикотарство може зовсім перейти в наші руки, коли йде про вдоволення потреб рідного ринку.

Заходи в цьому напрямі йдуть завдяки таким установам, як „Союз Українок", „Сільський Господар" та недавно основаній кооперативі „Вовна". Вони ведуть курси для створення кадри фахових інструкторок і робітниць.

Названа книжечка причиниться теж до популяризації трикотарства і фахового виробництва. Містить вона крім „вступу" ось такі уступи: Плетиво, Узори і стібе, Воліччкові вироби, Поняття кантарів (светерів) і Візерунки. На кінці зложений ще короткий словничок технічних висловів. Чи вони практичні, не беремося судити, залишаючи це філологам.

Авторки обіцяють (стор. 37) ще дальші випуски на тему трикотарства.

(м.)

Економічний огляд.

Після зміни статуту Банку Польського.

Нові засади валютарної і кредитової політики.

I.

В попередньому „Ек. Огляді" заповіли ми поворот до теми реформи грошевої політики в Польщі. Тоді, коли ми цю справу реферували, була вона щойно рішенням Ради Банку Польського. Сьогодні за нами вже й ухвали загальних зборів акціонарів Банку Польського, які змінили його статут згідно з пропозицією Ради.

Приглянъмось наперед у чому містяться суттєві зміни статуту емісійної установи:

1) Емісія банкнотів і їх покриття.

Арт. 52. статуту впровадив ревеляційну **новину**, бо поділив грошевий обіг на дві партії: на одну, яка не буде мати ніякого покриття в золоті (т. зв. фідуціярна емісія в розмірі 800 міл. зол., а за дозволом міністра скарбу в розмірі найбільше до 1,200 міл. зол.) і на другу, яка матиме покриття в золоті на 40% (досі було 30% згідно з поп. артикулом статуту 51).

Давний статут розріжняв ще покриття золотом і т. зв. банкове покриття обігу банкнотів. Арт. 51 в новому статуті передбачує, що загальна квота банкнотів і негайно платних зобовязань має мати покриття **в ось-таких активах:** золото в монетах і штабах, заграничні гроші і девізи, польські срібні монети і більон, векслі, варранти, чеки, купони вартісних паперів, позички, забезпечені заставом, скарбові білети, / процентові папери, довг державного скарбу з титулу кредитів, про які мова нижче (до арт. 55.).

2) Вимінність банкнотів на золото і девізи.

Арт. 47. пристосував засаду вимінности банкнотів на золото і девізи до фактичного і правного стану, який є тепер у валютовій ділянці. Діло в тому, що припис, що його містив старий статут, вимінювати банкноти на заграничні чеки в валюті вимінній на золото, став неактуальний. Таких валют, крім бельґа, тепер нема. Також обовязуючі девізові приписи спричинили конечність нової редакції арт. 47.

3) Кредити для державного скарбу.

Такі кредити, згідно з новим арт. 55, є:

а) безвідсотковий кредит до 150 міл. зол. з отвертого рахунку (досі було до 100 міл.);

б) амортизаційний 3-відсотковий кредит до 515 міл. зол. для консолідації деяких кредитів, що їх дістали від Банку Польського державні банки від 1931. р. досі. Цей кредит може бути з отвертого рахунку або покритий в цілости чи в части державними облігами, чи пак облігами державних залізниць і дорогового фонду до висоти 188 міл. зол., ґарантованими державою.

Згаданий артикул не допускає ніяких інших кредитових операцій з державою, поза вище названими.

4) Емісійний привілей.

Арт. 46. продовжує емісійний привілей Банку П. до кінця 1954. р. (був до 1944. р.).

5) Чинности Банку Польського

Їх треба було пристосувати до повищих змін. З уваги на зменшення векслевого портфелю внаслідок консолідації державних довгів **окреслення висоти деяких банкових операцій** Б. П. змінено з відсоткового (у відношенні до вартости векслів у портфелю) на абсолютні цифри. **Льомбардова стопа** відсоткова має бути відтепер **вища на ½% від дисконтової**, а не на 1%, як було досі. Загальна сума здисконтованих скарбових білетів не може переходити 400 міл. зол. **(Тут завважимо, що міністерство скарбу підвищило недавно максимальну границю емісії скарбових білетів з 471 до 490 міл. зол.!).** Хліборобські векслі, забезпечені заставом (реєстровий і зачетовий кредит) можуть мати 9-місячні речинці платности.

Деякі операції, як неактуальні, скреслено взагалі зі статуту.

6) Акції і права акціонарів.

Іменні акції будуть тепер у збірних відтинках щонайменше 10 (досі 25 акцій). Акції на подавця можна буде за згодою президента Банку замінити на іменні. На заг. зборах Банку голос має вже посідач 10 акцій (досі 25). Один акціонар може мати найбільше 1000 голосів (досі 500). Акції, дивіденди і супердивіденди не підлягають податкам.

7) Інші зміни.

Дотичать вони в першу чергу поділу чистого зиску, уділу в ньому державного скарбу вже після признання акціонарам дивіденди 6% (досі 8%), створення резерви на виплату дивіденди. Знесено дальше становище віцепрезидента Банку П. Свої відділи може Банк основувати і ліквідувати дальше тільки за згодою міністра скарбу, зате т. зв. „заступства" не будуть потребувати відтепер цієї згоди.

Ось суттєві і важніші зміни, що їх виказує новий статут центральної банкової установи в Польщі, якої валютарна і кредитова політика має величезний вплив на господарські процеси в державі. Правда — ці зміни будуть зовсім актуальні, коли добудуть затвердження законодатної влади і будуть проголошені в Деннику Законів. Та на ці дальші правні моменти можна дивитись уже тільки як на правні вимоги, що нічого в мерітум справи не змінять.

Причини і суть цих змін у статуті Б. П. вимагає ближчого розглянення, якому присвятимо черговий уступ.

Н—вич.

ВАРШАВА-МОСКВА.

Польсько-совітський торовельний договір. — Відновлення „Совпольторгу" у Варшаві. — Протиукраїнські тенденції.

Господарські переговори Польщі зі Совітами ось-ось будуть покінчені. Може навіть рівночасно з цею нашою вОтеткою появляться вже телеграми про успішне закінчення розмов у Москві. Торговельний договір оснований на засаді розрахунку і клявзулі найбільшого управілеєння, допускає оборот для обох контрагентів до висоти 150 міл. зол. у вивозі і довозі включно. Польща вивозитиме вугілля (1/3), волоховні вироби (1/3) і інші промислові речі (1/3). Привозити буде з СССР манґанову руду, бавовну, тютюн, футра, тощо.

Появилась вістка, що у Варшаві або відновлять давний, зліквідований колись „Совпольторг", або покличуть до життя подібну інституцію з польсько-совітським капіталом.

При цій нагоді варто згадати замітну передову статтю „Ц. Ґазети Гандльов-ої" з 13. грудня м. р., яка появилась п. з. **„Старі — відвічні великодержавні шляхи"** і яка підготовляла настрої для польсько-совітської економічної (чи тільки?) співпраці. Для нас ця стаття цікава своїм гострим протиукраїнським вістрям. Після довшого вступу про те, як то Польща була вправі свого часу і діяла суґестивно на Русь і Литву та як то Німеччина ставила Польщу **вже тоді** в тяжке положення, а **Наливайко і Хмельницький** „слухали підшептів зі заходу", автор Тадей Ґавунський пише дальше ось що:

„Відгомін, що доходить до нас з Закарпатської України (в ориг. Руси), скріплення українських неспокоїв — це те саме, що колись проявилось у давних часах після розтягнення впливу Німеччини на Чехію й Угорщину. Польща в минулому не вміла на жаль управляти у своїй руці ані культурного впливу, ані дороги на схід. Ту саму боротьбу веде вона й тепер. Осягнути собі її — це значить окреслити нашу велику немов дипломатичну ціль, це означає відкрити ідеал, в імя якого нарід може здобуватись на той потрібний гарт. Це означає тепер найти спільну мову з історичною Руссю, якої ідеали неслушно (блєндне) хочуть сьогодні репрезентувати українці. Не забуваймо, що і сьогодні, як і перед століттям польська свобода може і повинна проміняти на ці необняті простори від Ледового Океану по Каспійське Море, від Спокійного Океану по Чорне Море."

Дальше йде вже мова про господарську співпрацю з большевиками, при чому автор зазначає, що поляки щораз менше до неї підготовані, молоді не вчаться російської мови, а старі її забувають, як і забувають колишні російські ринки збуту, яких колись були найкращими знавцями.

Ось звідкіля до цієї нісенькаї, яка саме є на укінченні й у висліді якої виросте в Варшаві новий „Совпольторг".

УКРАЇНСЬКА ХРОНІКА.

СУМНЕ, АЛЕ ПРАВДИВЕ. — З ВРАЖІНЬ У ХУСТІ.

Харбінський тижневик „Далекий Схід" помістив у ч. 3. з 20. січня допис із Хусту п. н. **„Український Клондайк"**. Представлені там враження приїжджого до Хусту. Поміж гарними враженнями, є очевидно і погані. До останніх належить факт, що все господарство є в жидівських руках. Ось уривок зі статті:

„Мандрівник іде вулицею і читає **вивіски крамниць**. „Торговля часошами", „Торговля книгами й папером", „Мука, хліб, печиво"... Зрозумілі і добрі слова. Шкода лише, що під ними переважно стоять такі прізвища: Грюнфельд, Поппер, Майзль і т. ін. Українцеві ті звуки не зовсім пестять слух. Хоче він бачити щось дійсно варте уваги. Якийсь свій будинок, каварню чи ресторан. Нема. Пити каву — до жида. Їсти — до жида. Купити хустину до носа — також до жида. Можна хіба купити кальоші в чеській фірмі Батя, які — до речі — тут майже необхідні."

Дай Боже, щоб і з того чимскорше вилікувалась Карпатська Україна.

ТЕХНІЧНІ І ФІНАНСОВІ ПИТАННЯ БУДІВНИЦТВА.

Появилось число за лютий журналу „Технічні Вісти", присвяченого головно технічним і фінансовим питанням будівництва у нас, українців. В числі помістили статті на цю тему: інж. А. Мільницт, інж. Р. Бавдевич, інж. О. Гладкий, м-р М. Богун, м-р Б. Дутка, Є ще 2 статті без поданих авторів.

—o—

З нашої кооперації.

ПРЕМІЯНІ ВКЛАДКИ ОЩАДНОСТИ В БАНКУ „ДНІСТЕР".

Кооперативний Банк „Дністер" завів у себе від кількох літ т. зв. премійні вкладки ощадности, які є дуже доброю пропагандою ощадности. Власники премійних книжечок крім звичайних відсотків від вложеного на ощадність капіталу можуть одержати премії у висоті від 25—100 зол., якщо виконують зазначені у правильнику умовини. Головною умовиною правильника є те, що вкладник мусить складати свою ощадність правильно щомісяць у тій самій висоті, не вибираючи її цілий рік. Такий спосіб ощадности привчує до систематичного вношення вкладок і до постійного щадження.

ДОПОМОГА КООПЕРАЦІЇ РІДНІЙ ШКОЛІ В 1937/8 Р.

Звідомлення Управи „Р. Ш." за час від 1. вересня 1937 до 31. серпня 1938 р. стверджує, що в цім часі „Рідна Школа" одержала допомогу від кооперації в квоті **49.814 зол. 17 сот.**, а від кооперативних працівників кругло 10.000 зол. Це зіставлення датків неповне, бо повітові управи „Р. Ш." в Бучачі, Жидачеві, Городенці, Косові, Мостиськах, Радехові, Товмачі та в Турці ще не надіслали своїх звідомлень.

—o—

З нових видань.

С. Бревко — Л. Крушельницька: ТРИКОТАРСЬКИЙ ПІДРУЧНИК, Львів 1939, стор. 44. Видання кооп. „Вогні". Ціна 1.50 зол.

Це книжечка, якої рецензія повинна появитись радше на „Жіночій Сторінці". Трикотарство — це ділянка жіноцтва, одна з практичних ділянок, у яких жінка вкладає свій хист, свою фантазію і свою працьовитість. Але разом із тим трикотарство входить в обсяг економіки, зокрема нашої — української, як справа доцільного використання сирівця — вовни, рентовности в її продукції, перетворювання її в готові вироби, що з великою користю можуть заступити нам частинно брак рідного текстильного промислу, поминаючи вже такі справи, як поборювання безробіття, тощо.

Трикотарство тепер дуже в моді. Проте не можна сказати, щоб ми цю галузь виробництва вже сяк-так розбудували. Те, що вже існує, ніщо інше, як скромні, навіть дуже скромні початки. З заміточних підприємств маємо взагалі тільки два: Tricots у Станиславові і машинову робітню Сторощуків у Львові. Тому й наші громадянки і громадяни заглядають в чепурні вистави чужих трикотарських крамниць, що блестять барвистими вовнами й оферують багатий вибір, поважні суми віддають у чужі руки, засоблюючись там потрібними товарами. А прецінь трикотарство може зовсім перейти в наші руки, коли йде про вдоволення потреб рідного ринку.

Заходи в цьому напрямі йдуть завдяки таким установам, як „Союз Українок", „Сільський Господар" та недавно основаній кооперативі „Вовна". Вони ведуть курси для створення кадру фахових інструкторок і робітниць.

Названа книжечка причиниться теж до пропаганди трикотарства і фахового виробництва. Містить вона крім „вступу" ось-такі уступи: Плетиво. Узори і стібн. Волічкові вироби. Праппи светарів (светерів) і Залицування. На кінці доданий ще короткий словничок технічних висловів. Чи вони правильні, не беремося судити, залишаючи це фільологам.

Автори обіцюють (стор. 37) ще дальші випуски на тему трикотарства.

(м.)

Сторінка без політики.

Як добираються подружі пари?

Професор соціольоґії на одному з американських університетів Дж. Кірк Фольсом, автор численних книжок, таких як „Культура і соціяльний поступ" і „Родина", присвятив недавно цікаву статтю питанню: як молоді люди добирають собі пару, щоб одружитись. Він виходить від такої тези, що і тут, як в економії, маємо явище попиту та збуту, щось наче торговля. Кожний, хто закохався і жениться, може собі легко уявити, що якби він знаходився в тому часі чи равіше в іншому місті та краю, то його вибір напевне випав би інакше через іншу знайомість.

Нерівний поділ.

Один із найбільше ненормальних фактів, що є основою подружжя це факт, що на світі (головно у деяких краях чи частинах світу) нема рівного розподілу жінок і мужчин. У Спол. Державах трохи є більше хлопців, але дівчата втікають із сіл до містечок і міст, а мужчини до промислових осередків. В одних місцях призбирується забагато дівчат, у других хлопців. У багатих передмістях статистика стверджує 3-ох нежонатих на 4 незаміжні жінки, а у промислових осередках навпаки. У Новій Анґлії є 89 нежонатих на 100 незаміжніх, а на Пацифіку 125 жінок.

Знижка і звишка.

Статистика зміцнена обсерваціею стверджує цікавий закон: там, де є більше жінок — великий відсоток нежонатих мужчин таки не жениться даючи собі раду зі своєю свободою, тоді як там, де є більше чоловіків майже кожна жінка виходить заміж. З цього можна робити ріжні фільософічні висновки. Інше явище таке: у стейті Каліфорнія мужчини женяться з жінками нижчими умово. В інших стейтах студенти, що покінчили університет — часто добирають собі жінки з нижчою чи зовсім низькою освітою, а це рідко буває з жінками, що мають той самий рівень. Подібне явище можна ствердити і в нас: чоловіки не шукають у жінках за освітою і радо „знижуються" клясово, — жінки радо підвищують свій клясовий і товариський рівень. Цим треба пояснити собі факт, чому найтяжче вийти заміж жінкам із вищою освітою. Вони звичайно шукають „ще чогось вищого", а директори, міліонери, диктатори чи навіть полковники звичайно — зайняті або теж не хотять занадто „високих" жінок.

Розум чи інстинкт?

Навіть якби число осіб двох полів було однакове, проблема вибору пари не була б легша. Існує романтична теорія, що кожна особа має свою „природну" єдину пару, яка є десь у світі. Хоч наукові досліди нічого не знають про це, все-ж добре, що молоді люди вірять у таку теорію. Питання в тому: чи при виборі особи для подружжя краще йти за тверезим розумом чи інстинктом. Тут теж наука нічого не вдіє. Найкраще — вона каже — перевірити своє романтичне захоплення розсудком. Розсудок не повинен псувати почування ні ілюзії.

Науковий досвід.

Що каже науковий досвід? Перше, що неправда буцім-то протилежні типи притягають одне одного. Найпевніше добирати собі особу подібного віку (у ріжних кліматах є ріжні відхили), того самого народу, кляси, релігії, товариства, інтересу, професії. Добре теж мати подібні фізичні прикмети. Занадто здоровий тип не зможе легко годитися і проводити свій час з недужим, слабим. Дібрані партнери повинні знати свій смак, свої нахили. Такі дрібниці (як декому видається), чи хтось любить усе ясно сказати, чи дискретно промовчувати важні та другорядні речі бувають причини перших і найголовніших непорозумінь у подружжі. Американський професор вирахував, що давніше вибір чоловіка чи жінки відбувався зпосеред 5 осіб знайомих, а тепер це число вже зросло на 25 осіб.

Поворот до старої мудрости.

Американки під впливом освіти та книжок почали вимагати від своїх чоловіків чогось більше, як давніше. Цим теж пояснюють частіші розчарування, частіші розводи. Вибір приятеля чи приятельки життя не кінчається в них на першому подружжі. Більша свобода, лекші способи комунікації дають змогу теперішньому поколінню робити „більший вибір". Щораз частіше бачимо теж явище, що товариші обидвох полів із студій та спільної професії залишаються надалі товаришами, не добираючись у подружні пари. Саме „товариський" підхід створює барієру, яку дуже тяжко їм перескочити словами любовного признання. Сучасна молодь потребувала б відновити старі способи зустрічі знайомих — дома, на „невтральному", непрофесійному місці і не виключно на танцях або забавах. У сучасних установах — каже професор Фольксом — потрібна роля давного „свата". Так сучасна Америка доходить, після ріжних наукових дослідів і статистичних табель до селянської мудрости наших предків.

—o—

Драми на кіновій салі.

Один із паризьких журналів пригадує кілька цікавих випадків, як кінові глядачі забули про те, що оглядають фільму, бо довкола них почали діятись важніші та драматичніші сцени. У 1926. р. у паризькому кіні „Імперіяль" виставляли фільму „Варієте" з Емілем Яннінґсом та Лією де Путті. У фільмі геройка зраджує гол. героя з якимсь молодцем. Одного вечора, коли фільма вже кінчалася, на салі почули вистріл. Освітили салю і побачили на партері елеґантного панка, що стріляв до себе в серце. Але не смертельно. Його відрятували і він оповів причину свого вчинку. Це був анґлієць Джільберт Лейґ, що пережив родинну траґедію. Його жінка покинула його для фільмового артиста Варвіка Ворда, саме того, що у фільмі „Варієте" грав молодого спокусника. Джільберт Лейґ ходив кілька разів оглядати „Варієте", мабуть щоб віднайти в Уордові таємницю, яка відобрала йому жінку. Цей експеримент зовсім розстроїв йому нерви. Характеристичний факт, що Лія де Путі згодом покінчила самогубством, скочивши з III. поверха.

Артистка повторяє екранову траґедію.

Одна славна китайська фільмова артистка грала завсіди траґічні ролі: при кінці фільми кінчала самогубством. Раз вона прийшла до кіна, де саме висвітлювали одну з її роль; вона зацікавилася власною грою. У хвилині, коли геройка на екрані вбивала собі ніж у серце — вона повторила той самий рух, бо це ж вона була на екрані. Звідки вона взяла тоді ніж — невідомо. На салі знайшли її трупа.

Морська хвороба.

В іншому кіні йшла перша славна звукова фільма „Білі тіні". Одна сцена в ній показує, як виловлюють перли на берегах Індії. Тубільці поринають на дно, зачіпаються за водорости і відривають від скал усякі черепашки. Вони віддихають повітрям, що підіймається вверх дрібненькими срібними пухирцями. У звуковій фільмі переданий булькіт цих пухирців. Виявилося, що деяких слухачів млоїли ті звуки чи вид, наче від морської хвороби і вони мусіли виходити зі салі. Щоб не втратити великої кількости клієнтів, що готові зректися такої приємности, кіновиробництво відразу відрізало це небезпечне місце.

Клемансо протестує.

Паризьке кіно „Маріво" хотіло раз зробити приємність великому Клемансо, коли він зайшов туди на якусь фільму. Йому призначили окрему льожу. Премієр міністрів оглянув фільму до кінця, коли до нього підійшов директор, прохаючи залишитись на ще один „сензаційний додаток". Тепер на екрані показалась сцена одного з поєдинків Клемансо з його давніх літ. „Тигр" (так звали Клеманса) так цим обурився, що крикнув на всю салю: — Відчепіться від мене! Я вас не просив... Слухачі на салі повідвертали голови від екрану, щоб подивитись на героя фільми живого

Душегубство для коробки сірників.

Французький парох Коллен прожив майже ввесь свій вік — він мав 80 років — у маленькому селі Мюзі, коло м. Ерве. Його двері були завсіди відкриті для бідних. На весну минулого року зайшов до нього бурлака Мартен і сказав: „Я голодний". — Я майже нічого не маю в себе — відповів священник — але дам тобі шматок хліба і 5 су... більше не маю. Мартен узяв хліб і гріш, пішов. А два дні пізніше вернувся зі своїми двома товаришами Леґу і Купіні, щоб перерізати пароховi горло бритвою. Вони знали, що він нічого не має і забрали в нього небагато: ніклевий годинник і коробку сірників. Кілька годин пізніше їх зловили в лісі селяни. Злочинці станули цього тижня перед судом присяжних. На салі було кілька священників і багато селян, що знали свого пароха та любили його. Предсідник суду повідомляє присяжних, що обвинувачені були засуджені у своєму житті по кільканадцять разів. Бандити звалюють вину один на одного, хоч усі винуваті солідарно: один ударив дідуся у груди так, що той утратив память, другий підрізав йому горло ножем, третій тримав у руці відкритий ніж. — Чомуж ви зважилися на такий осоружний учинок, коли ви знали, що в пароха нема нічого? — Купіні впевняв нас, що парох сховав гроші. Із допиту виходить, що один узяв годинник, другий сірники, третій сварився, що він дістане. Вони сиділи у печері „як зацьковані звірі", як самі признаються. Прокуратор домагався кари смерти. Адвокатові вдалося виєднати для бандитів досмертну вязницю. Приявні на салі селяни почувши присуд так обурились, що поліція мусіла боронити засуджених, щоб їх юрба не вбила на місці. Справді важко зрозуміти: кого мають вішати, коли не таких злочинців і чому громадянство має оплачувати довгі роки їжу для таких бандитів, заки вони вмруть у вязниці або втечуть звідти до нового злочину.

10 міліонів скромного духовного.

Римський суд рішить у найближчих днях, хто має право до 10 міліонів долярів, що знаходяться на рахунку католицького священника Паскучі в одному американському банку. Паскучі жив у Італії і там умер. Він скромно заробляв і скромно жив. Коли вмер усі дивувались, що він залишив своєму сестрінкові 200.000 дол. Та всі здивувались іще більше, коли неаполітанський консул дістав одного дня звістку від американського банку, що зробити з капіталом 9,800.000 дол. отця Паскучі, що лежить уже 25 років на його рахунку. Оця звістка, обігла всю Італію. Всі, що називалися Паскучі почали шукати споріднення з покійним міліонером. За той час і сестрінок Паскучія помер. Кандидатів до міліонового маєтку зростає щораз більше. Ватикан звернув теж на це увагу. У ватиканській канцелярії ствердили, що перед самою війною о. Паскучі дістав 10 міліонів долярів, щоб він помістив їх в одному закордонному банку. Паскучі записав їх на своє імя. На яку ціль видали скромному духовному такі гроші і чому він користувався таким незвичайним довірям, не повідомив уряду, що гроші є на його рахунку, чому ніхто з тих, що доручили йому такі велитенські гроші за ними не шукав? — на всі ці питання не має відповіді у ґазетах.

—o—

Джокеї в нічній сорочці.

Недавно вмер в Анґлії у Лестерширі у 78 р. життя майор Альджернон Барнебі, що як у своєму життеписі незвичайний спортовий рекорд. У 1890 р. у місті Мелтон Мовбрей він зорганізував товариські кінські перегони при таких умовинах: кожний з учасників мусів у довгій нічній сорочці на найгіршому расовому коні перескочити в бігу 19 перешкод. У цьому змагу взяло участь 19 спортовців. Тільки сімох із них добігло до мети, решта погубило сорочки, попадало і дало привід до комічних сцен. Переможцем став майор Барнебі, якого вище товариство назвало „безсоромним і скандальним". Тепер з нагоди його смерти всі часописи згадують той його давній спортовий успіх, що так згіршив громадянство.

ПРИСИЛАЙТЕ ПЕРЕДПЛАТУ!

Сторінка без політики.

Як добираються подружі пари?

Професор соціольогії на одному з американських університетів Дж. Кірк Фольсом, автор численних книжок, таких як „Культура і соціяльний поступ“ і „Родина“, присвятив недавно цікаву статтю питанню: як молоді люди добирають собі пару, щоб одружитись. Він виходить від такої тези, що і тут, як в економії, маємо явище попиту та збуту, щось наче торговля. Кожний, хто закохався і жениться, може собі легко уявити, що якби він знаходився в тому часі чи раніше в іншому місті та краю, то його вибір напевне випав би інакше через іншу знайомість.

Нерівний поділ.

Один із найбільше ненормальних фактів, що є основою подружжя це факт, що на світі (головно у деяких краях чи частинах світу) нема рівного розподілу жінок і мужчин. У Спол. Державах трохи є більше хлопців, але дівчата втікають із сіл до містечок і міст, а мужчини до промислових осередків. В одних місцях призбирується забагато дівчат, у других хлопців. У багатих передмістях статистика стверджує 3-ох нежонатих на 4 незаміжні жінки, а у промислових осередках навпаки. У Новій Англії є 89 нежонатих на 100 незаміжніх, а на Пацифіку 125 жінок.

Знижка і звишка.

Статистика зміцнена обсерваціею стверджує цікавий закон: там, де є більше жінок — великий відсоток нежонатих мужчин таки не жениться даючи собі раду зі своєю свободою, тоді як там, де є більше чоловіків майже кожна жінка виходить заміж. З цього можна робити ріжні фільософічні висновки. Інше явище таке: у стейті Каліфорнія мужчини женяться з жінками нижчими умово. В інших стейтах студенти, що покінчили університет — часто добирають собі жінки з нижчою чи зовсім низькою освітою, а це рідко буває з жінками, що мають той самий рівень. Подібне явище можна ствердити і в нас: чоловіки не шукають у жінках за освітою і радо „знижуються“ клясово, — жінки радо підвищують свій клясовий і товариський рівень. Цим треба пояснити собі факт, чому найтяжче вийти заміж жінкам із вищою освітою. Вони звичайно шукають „ще чогось вищого“, а директори, мільонери, диктатори чи навіть полковники звичайно — зайняті або теж не хотять занадто „високих“ жінок.

Розум чи інстинкт?

Навіть якби число осіб двох полів було однакове, проблема вибору пари не була б лекша. Істнує романтична теорія, що кожна особа має свою „природну“ єдину пару, яка є десь у світі. Хоч наукові досліди нічого не знають про це, все-ж добре, що молоді люди вірять у таку теорію. Питання в тому: чи при виборі особи для подружжя краще йти за тверезим розумом чи інстинктом. Тут теж наука нічого не вдіє. Найкраще — вона каже — перевірити своє романтичне захоплення розсудком. Розсудок не повинен псувати почування ні ілюзії.

Науковий досвід.

Що каже науковий досвід? Перше, що неправда буцім-то протилежні типи притягають одне одного. Найпевніше добирати собі особу подібного віку (у ріжних кліматах є ріжні відхили), того самого народу, кляси, релігії, товариства, інтересу, професії. Добре теж мати подібні фізичні прикмети. Занадто здоровий тип не зможе легко годитися і проводити свій час з недужим, слабим. Дібрані партнери повинні знати свій смак, свої нахили. Такі дрібниці (як декому видається), чи хтось любить усе ясно сказати, чи дискретно промовчувати важні та другорядні речі бувають причини перших і найголовніших непорозумінь у подружжі. Американський професор вирахував, що давніше вибір чоловіка чи жінки відбувався зпосеред 5 осіб знайомих, а тепер це число вже зросло на 25 осіб.

Поворот до старої мудрости.

Американки під впливом освіти та книжок почали вимагати від своїх чоловіків чогось більше, як давніше. Цим теж пояснюють частіші розчарування, частіші розводи. Вибір приятеля чи приятельки життя не кінчається в них на першому подружжі. Більша свобода, лекші способи комунікації дають змогу теперішньому поколінню робити „більший вибір“. Щораз частіше бачимо теж явище, що товариші обидвох полів із студій та спільної професії залишаються надалі товаришами, не добираючись у подружжя. Саме „товариський“ підхід створює барієру, яку дуже тяжко їм перескочити словами любовного признання. Сучасна молодь потребувала б відновити старі способи зустрічі знайомих — дома, на „невтральному“, непрофесійному місці і не виключно на танцях або забавах. У сучасних установах — каже професор Фольсом — потрібна роля давнього „свата“. Так сучасна Америка доходить, після ріжних наукових дослідів і статистичних табель до селянської мудрости наших предків.

—o—

Драми на кіновій салі.

Один із паризьких журналів пригадує кілька цікавих випадків, як кінові глядачі забули про те, що оглядають фільму, бо довкола них почали діятись важніші та драматичніші сцени. У 1926. р. у паризькому кіні „Імперіяль“ виставляли фільму „Варієте“ з Емілем Яннінгсом та Лією де Путті. У фільмі геройка зраджує гол. героя з якимсь молодцем. Одного вечора, коли фільма вже кінчалася, на салі почули вистріл. Освітили салю і побачили на партері елеґантного панка, що стрілив до себе в серце. Але не смертельно. Його відратували і він оповів причину свого вчинку. Це був англієць Джільберт Лейґ, що пережив родинну трагедію. Його жінка покинула його для фільмового артиста Варвіка Ворда, саме того, що у фільмі „Варієте“ грав молодого спокусника. Джільберт Лейґ ходив кілька разів оглядати „Варієте“, мабуть щоб віднайти в Уордові таємницю, яка відобрала йому жінку. Цей експеримент зовсім розстроїв йому нерви. Характеристичний факт, що Лія де Путі згодом покінчила самогубством, скочивши з III. поверха.

Артистка повторяє екранову трагедію.

Одна славна китайська фільмова артистка грала завсіди трагічні ролі: при кінці фільми кінчала самогубством. Раз вона прийшла до кіна, де саме висвітлювали одну з її роль: вона поцікавилася власною грою. У хвилині, коли геройка на екрані вбивала собі ніж у серце — вона повторила той самий рух, бо це-ж вона була на екрані. Звідки вона взяла тоді ніж — невідомо. На салі знайшли її трупа.

Морська хвороба.

В іншому кіні йшла перша славна звукова фільма „Білі тіні“. Одна сцена в ній показує, як виловлюють перли на берегах Індії. Тубильці поринають на дно, зачіпаються за водорости і відривають від скал усякі черепашки. Вони віддихають повітрям, що підіймається вверх дрібненькими срібними пухирцями. У звуковій фільмі переданий булькіт цих пухирців. Виявилося, що деяких слухачів млоїли ті звуки чи вид, наче від морської хвороби і вони мусіли виходити зі салі. Щоб не втратити великої кількости клієнтів, що готові зректися такої приємности, кіновиробництво відразу відрізало це небезпечне місце.

Клемансо протестує.

Паризьке кіно „Маріво“ хотіло раз зробити приємність великому Клемансо, коли він зайшов туди на якусь фільму. Йому призначили окрему льожу. Премієр міністрів оглянув фільму до кінця, коли до нього підійшов директор, прохаючи залишитись на ще один „сензаційний додаток“. Тепер на екрані показалась сцена одного з поєдинків Клемансо з його давніх літ. „Тигр“ (так звали Клемансa) так цим обурився, що крикнув на всю салю: — Відчепіться від мене! Я вас не просив... Слухачі на салі повідвертали голови від екрану, щоб подивитись на героя фільми живого.

Душегубство для коробки сірників.

Французький парох Коллен прожив майже ввесь свій вік — він мав 80 років — у малесенькому селі Мюзі, коло м. Ерве. Його двері були завсіди відкриті для бідних. На весну минулого року зайшов до нього бурлака Мартен і сказав: „Я голодний“. — Я майже нічого не маю в себе — відповів священник — але дам тобі шматок хліба і 5 су... більше не маю. Мартен узяв хліб і гріш, пішов. А два дні пізніше вернувся зі своїми двома товаришами Лєгу і Купіні, щоб перерізати парохові горло бритвою. Вони знали, що він нічого не має і забрали в нього небагато: ніклевий годинник і коробку сірників. Кілька годин пізніше їх зловили в лісі селяни. Злочинці станули цього тижня перед судом присяжних. На салі було кілька священників і багато селян, що знали свого пароха та любили його. Предсідник суду повідомляє присяжних, що обвинувачені були засуджені у своєму житті по кільканадцять разів. Бандити звалюють вину один на одного, хоч усі винуваті солідарно: один ударив дідуся у груди так, що той утратив память, другий підрізав йому ґорло ножем, третій тримав у руці відкритий ніж. — Чомуж ви зважилися на такий осоружний учинок, коли ви знали, що в пароха нема нічого? — Купіні впевняв нас, що парох сховав гроші. Із допиту виходить, що один узяв годинник, другий сірники, третій сварився, що він дістане. Вони сиділи у печері „як зацьковані звірі“, як самі признаються. Прокуратор домагався кари смерти. Адвокатові вдалося виєднати для бандитів досмертну вязницю. Приявні на салі селяни почувши присуд так обурились, що поліція мусіла боронити засуджених, щоб їх юрба не вбила на місці. Справді важко зрозуміти: кого мають вішати, коли не таких злочинців і чому громадянство має оплачувати довгі роки їжу для таких бандитів, заки вони вмруть у вязниці або втечуть звідти до нового злочину.

10 міліонів скромного духовного.

Римський суд рішить у найближчих днях, хто має право до 10 міліонів долярів, що знаходяться на рахунку католицького священника Паскучі в одному американському банку. Паскучі жив у Італії і там умер. Він скромно заробляв і скромно жив. Коли вмер усі здивувались, що він залишив своєму сестрінкові 300.000 дол. Та всі здивувались іще більше, коли неаполітанський консул дістав одного дня лист від американського банку, що зробити з капіталом 9,800.000 дол. отця Паскучі, що лежать уже 25 років на його рахунку. Оця звістка обігла всю Італію. Всі, що називалися Паскучі почали шукати спорідненя з покійним міліонером. За той час і сестрінок Паскучія помер. Кандидатів до міліонового маєтку зростає щораз більше. Ватикан звернув теж на висліди увагу. У ватиканській канцелярії стверджують, що перед самою війною о. Паскучі дістав ... міліонів долярів, щоб він помістив їх в одному закордонному банку. Паскучі записав їх на своє імя. На яку ціль видали скромному духовному такі гроші і чому він ... таким незвичайним довірям, не повідомив ..., що гроші є на його рахунку, чому ніхто з тих, що доручили йому такі велитенські гроші за ними не шукав? — на всі ці питання не ... відповіді у газетах.

—o—

Джокеї в нічній сорочці!

Недавно вмер в Англії у Лєстерширі у 7... р. життя майор Альджернон Барнебі, що ... у своєму життєписі неабиякий спортовий ... У 1890 р. у місті Мелтон Мовбрей він ... зував товариські кінські перегони при ... ному сяєві на таких умовинах: кожний ... ників мусів у довгій нічній сорочці на ... шому расовому коні перескочити в бігу ... решкод. У цьому змагу взяло участь ... товців. Тільки сімох із них добігло ... решта погубило сорочки, попадало і ... від до комічних сцен. Переможцем став ... Барнебі, якого вище товариство ... соромним і скандальним“. Тепер з нагоди ... смерти всі часописи згадують той його ... спортовий успіх, що так згіршив ... ство.

ПРИСИЛАЙТЕ ПЕРЕДПЛАТУ!

Е. Бачинський хоче працювати для рідного українського народу.

ХУСТ. КУП повідомляє: Б. міністр внутрішніх справ Карпатської України в уряді Бродія, Едмунд Бачинський зголосився учора до премієра о. д-ра Волошина на послухання. Е. Бачинський зложив на руки голови карпато-українського уряду сердечні побажання з приводу блискучої перемоги у виборах до сойму і висловив побажання співпрацювати з Українським Національним Обєднанням для кращого майбутнього карпато-українського народу та його держави.

Заява Е. Бачинського, одного з чесніших москвофілів, що не порвали звязку з рідним народом, викликала велике враження серед усього громадянства Карпатської України.

—o—

Плян жидівської еміґрації з Німеччини.

ЛЬОНДОН. Німецькі пропозиції, що їх привіз з Берліна д-р Рубле у справі зорганізування еміґрації жидів з Німеччини, стали вже щораз більш відомі. Згідно з тими пропозиціями, німці суґерують, щоб за 5 років вн̂емігрувало з Німеччини 150.000 жидів у віці нижче 45 років на 250.000 членів їх родин. Лишилося б у той спосіб у Німеччині коло 200.000 жидів поверх 45 років, яких німецький уряд признає нездібними до еміґрації. Цих 200.000 жидів дістало б більші управнення, ніж їх мають дотепер. Для сфінансування еміґрації 400.000 жидів німецький проект передбачує, щоб 25 відс. того майна, що тепер є в жидівському посіданні, зібрати як окремий еміґраційний фонд. Контролю над цим фондом мало б трьох контрольорів, двох від німецького уряду, а один чужоземець-арієць, якого визначив би евіянський комітет. Кожний з жидівських еміґрантів мав би право взяти зі собою конечну скількість меблів, меншин та знаряддя, що потрібно до піонірської праці. Німецький уряд погодився б, щоб уже тепер утворити в Німеччині спеціяльні табори, в яких жидівські еміґранти приготовлялися б до своєї майбутньої праці на ріллі.

—o—

На переґони визнають уряд ґен. Франка.

КАРА ЗА СЛУЖБУ ЧЕРВОНИМ.

ДЕБЛІН. Де Валєра заявив учора вечором, що ірляндський уряд визнав офіціяльно еспанський національний уряд у Бурґос.

ЛІМА. Уряд Перу рішив навязати дипльоматичні звязки з Еспанією, висилаючи свого представника до Бурґосу.

БУРҐОС. Міністерство закордонних справ повідомляє, що Союзна Рада швайцарської республики рішила зірвати дипльоматичні взаємини з урядом Неґріна і визнати національний уряд як єдино леґальний в Еспанії.

ВІЛГОРОД. Тутешні офіціяльні кола не заперечують, але також не потверджують вістки про те, що балканська антанта рішила визнати уряд ґен. Франка. Ці кола звертають увагу, що ця вістка остільки передвчасна, що найближче зібрання балканської антанти відбудеться щойно 20. лютого в Букарешті.

БУРҐОС. Уряд ґен. Франка вирішив перевести „чистку" серед урядовців адміністрації, які виконували службу на здобутих в останньому часі республиканських теренах. До відповідальности притягнуто тих урядовців, які служили республиканському урядові і не поборювали його безпосередньо чи посередньо. У звязку з цим проголошено закон, який подрібно вичислює всі проступки, за які б, урядовців республиканської влади притягатимуть до відповідальности. Як кари передбачені: усування зі становищ, заборона займати провідні становища, що вимагають довіря, вкінці позбавлення права праці в публичній службі раз на завжди.

Дальші спроби утворити бельґійський уряд.

БРУКСЕЛЯ. ПАТ. Переговори Пієрльота у справі утворення нового кабінету натрапили вчора пізним вечором на поважні трудноші з боку ліберальної партії. Запрошені до співпраці ліберальні політики Янсен та фан дер Портен поставили домагання скликати суд чести для розсудження афери Мартенса. Тому, що Пієрльот відкинув це домагання, ліберальні політики заповіли, що не вольмуть участи в кабінеті, який твориться. Пієрльот пішов після того до короля. По авдієнції він заявив, що дальше буде змагати утворити новий уряд, переходячи до денного порядку над непорозуміннями, що їх викликало іменування Мартенса, яке треба уважати доконаним фактом. Пієрльот задумує утворити евентуально уряд двох партій, що — після виключення лібералів — спирався б на партіях: католицькій та соціял-демократичній. Б. міністр Спак заявив готовість бути в новому кабінеті міністром закордонних справ.

Японці вимагають полагоди риболовського договору.

ТОКІО. ПАТ. Міністер закордонних справ Аріта доручив японському амбасадорові в Москві. Того знову почати переговори з совітським урядом у справі риболовського договору і натискувати на скору полагоду цієї справи. В політичних колах твердять, що нові інструкції спричинили голоси послів в парляменті, які домагались розвязки справи риболовського договору з Совітами в часі до 15. березня.

—o—

Нова німецька книжка про Україну.

На німецькому книжковому ринку появилася книжка грузинського автора Михайла Чуловідзе п. н. „Україна". Книжку, яка обіймає понад сто сторінок і дві етнографічні карти України, випустило у світ видавництво Вільгельма Ґольдмана в Ляйпціґу. На зміст праці М. Чуловідзе склалися: вступне слово Михайла Антоновича й розділи, присвячені історії, характеристиці української нації, мистецтву й літературі та сучасній актуальности української проблеми.

Небавом має вийти обемиста книжка про Україну відомого знавця Сходу Европи, Акселя Шмідта. Коли взяти в рахубу появу за останні місяці ще ріжних інших німецьких книжок про Україну, як „Україна й національна політика Совітів", „Українська література на службі своєї нації", „Карпатська Україна" і т. д. то можна ствердити радісний факт, що для завнайомлення Німеччини з українською справою зроблено і з українського і з німецького боку дуже багато. (УПС — Берлін.)

Неспокій у Сирії

МЕМОРІЯЛ СИРІЙСЬКОГО УРЯДУ.

ДАМАСК. Сирійський уряд вручив заступникові високого французького комісаря меморіял, який обговорює ситуацію, що витворилася внаслідок відхилення французько-сирійського договору та ухвали парляменту з 31-го грудня м. р. Сирійський уряд домагається дати йому право висилати дипльоматичні представництва до всіх сусідніх держав і арабських країв та створити сирійську національну армію.

ЗАГАЛЬНИЙ СТРАЙК І СУТИЧКИ ДЕМОНСТРАНТІВ З ПОЛІЦІЄЮ.

БЕЙРУТ. З Гемс повідомляють, що у вівторок вечором там вибух загальний страйк. Людність домагається реалізації французько-сирійського договору. Дійшло до численних сутичок між поліцією та жандармерією і демонстрантами, які обкидали камінням урядові будинки. Число ранених — кажуть — велике. Будинок сирійського банку під охороною французького війська.

СТУДЕНТСЬКІ ДЕМОНСТРАЦІЇ.

БЕЙРУТ. З Дамаску повідомляють, що студенти зорганізували там у середу новий демонстраційний похід, при чому дійшло до цілої низки сутичок з поліцією. В Гемс відбувся при масовій участи людности похорон одної з жертв вівторкової сутички поліції з демонстрантами.

—o—

АВСТРАЛІЯ СКРІПЛЮЄ ЛЕТУНСТВО.

СИДНЕЙ. ПАТ. Міністр війни Стріт заявив учора в Мельбурні, що військовий летунський персонал буде небавом подвоєний.

—o—

НЕ ХОЧУТЬ СОВІТСЬКОГО ПОСЕРЕДНИКА.

ТЕГЕРАН. Посол Ірану в Кабулі підписав з урядом Афганістану договір, що займається безпосередньою телеграфічною та радіотелеграфічною комунікацією між обома державами. Досі телеграфічна сполука між Кабулем і Тегераном відбувалася транзитом через Совітську Росію.

ЗНОВУ СУДЯТЬ ЧЛЕНІВ „ЗАЛІЗНОЇ ГВАРДІЇ".

БУКАРЕШТ. ПАТ. У середу стануло перед військовим судом у Букарешті кільканадцятьох членів б. „Залізної Гвардії", провідник яких Драгоміреску арештований передучора підчас катастрофи літака, на якім він задумував покинути Румунію.

ПРОГІБІЦІЯ В ІНДІЯХ.

БОМБАЙ. Леґіслятура бомбайської округи, що складається у більшости зі сторонників індійського конґресу, ухвалила на внесок Ганді прогібіцію у загадній окрузі з дня 1. серпня ц. р. Тільки чужинці матимуть право купувати алькоголь для домашнього вжитку. Одночасно скреслено в буджеті по стороні доходів 1 міліон фунтів штерлінґів, що спричинить конечність обнизити службовцькі побори навіть у випадку, коли іде про англійських службовиків.

ВИСТАВА САМОХОДІВ У БЕРЛІНІ.

БЕРЛІН. ПАТ. Завтра, 17. ц. м. у Берліні відкриють найбільшу в Европі виставу самохідного (автомобілевого) промислу.

—o—

Е. Бачинський хоче працювати для рідного українського народу.

ХУСТ. КУП повідомляє: Б. міністр внутрішніх справ Карпатської України в уряді Бродія, Едмунд Бачинський зголосився учора до премієра о. д-ра Волошина на послухання. Е. Бачинський зложив на руки голови карпато-українського уряду сердечні побажання з приводу блискучої перемоги у виборах до сойму і висловив побажання співпрацювати з Українським Національним Обєднанням для кращого майбутнього карпато-українського народу та його держави.

Заява Е. Бачинського, одного з чесніших москвофілів, що не порвали звязку з рідним народом, викликала велике враження серед усього громадянства Карпатської України.

—o—

Плян жидівської еміґрації з Німеччини.

ЛЬОНДОН. Німецькі пропозиції, що їх привіз з Берліна д-р Рубле у справі зорґанізування еміґрації жидів з Німеччини, стали вже менш-більш відомі. Згідно з тими пропозиціями, німці суґерують, щоб за 5 років вимеґрувало з Німеччини 150.000 жидів у віці нижче 45 років на 250.000 членів їх родин. Лишилося б у той спосіб у Німеччині коло 200.000 жидів поверх 45 років, яких німецький уряд признає нездібними до еміґрації. Цих 200.000 жидів дістало б більші управнення, ніж їх мають дотепер. Для сфінансування еміґрації 400.000 жидів німецький проект передбачує, щоб 25 відс. того майна, що тепер є в жидівському посіданні, зібрати як окремий еміґраційний фонд. Контролю над цим фондом мало б трьох контрольорів, двох від німецького уряду, а один чужоземець-арієць, якого визначив би евіянський комітет. Кожний з жидівських еміґрантів мав би право взяти зі собою конечну скількість меблів, меншин та знаряддя, що потрібно до піонірської праці. Німецький уряд погодився б, щоб уже тепер утворити в Німеччині спеціяльні табори, в яких жидівські еміґранти приготовлялися б до своєї майбутньої праці на ріллі.

—o—

На перегони визнають уряд ґен. Франка.

КАРА ЗА СЛУЖБУ ЧЕРВОНИМ.

ДЕБЛІН. Де Валера заявив учора вечором, що ірляндський уряд визнав офіціяльно еспанський національний уряд у Бурґос.

ЛІМА. Уряд Перу рішив навязати дипломатичні звязки з Еспанією, висилаючи свого представника до Бурґосу.

БУРҐОС. Міністерство закордонних справ повідомляє, що Союзна Рада швайцарської републики рішила зірвати дипльоматичні взаємини з урядом Неґріна і визнати національний уряд як єдино леґальний в Еспанії.

БІЛГОРОД. Тутешні офіціяльні кола не заперечують, але також не потверджують вістки про те, що балканська антанта рішила визнати уряд ґен. Франка. Ці кола звертають увагу, що ця вістка остільки передвчасна, що найближче зібрання балканської антанти відбудеться щойно 20. лютого в Букарешті.

БУРҐОС. Уряд ґен. Франка вирішив перевести „чистку" серед урядовців адміністрації, які виконували службу на здобутих в останньому часі республиканських теренах. До відповідальности притягнуто тих урядовців, які служили республиканському урядові і не поборювали його безпосередньо чи посередньо. У звязку з цим проголошено закон, який подрібно вичислює всі проступки, за які б. урядовців республиканської влади притягатимуть до відповідальности. Як кари передбачені: усування зі становищ, заборона займати провідні становища, що вимагають довіря, вкінці позбавлення права праці в публичній службі раз на завжди.

Дальші спроби утворити бельґійський уряд.

БРУКСЕЛЯ. ПАТ. Переговори Пієрльота у справі утворення нового кабінету натрапили вчора пізним вечором на поважні труднощі з боку ліберальної партії. Запрошені до співпраці ліберальні політики Янсен та фан дер Портен поставили домагання скликати суд чести для розсудження афери Мартенса. Тому, що Пієрльот відкинув це домагання, ліберальні політики заповіли, що не возьмуть участи в кабінеті, який твориться. Пієрльот пішов після того до короля. По авдієнції він заявив, що дальше буде змагати утворити новий уряд, переходячи до денного порядку над непорозуміннями, що їх викликало іменування Мартенса, яке треба уважати доконаним фактом. Пієрльот задумує утворити евентуально уряд двох партій, що — після виключення лібералів — спирався б на партіях: католицькій та соціял-демократичній. Б. міністр Спак заявив готовість бути в новому кабінеті міністром закордонних справ.

Японці вимагають полагоди риболовського договору.

ТОКІО. ПАТ. Міністр закордонних справ Аріта доручив японському амбасадорові в Москві Того знову почати переговори з совітським урядом у справі риболовського договору і настоювати на скору полагоду цієї справи. В політичних колах твердять, що нові інструкції спричинили голоси послів в парляменті, які домагались розвязки справи риболовського договору з Совітами в часі до 15. березня.

—o—

Нова німецька книжка про Україну.

На німецькому книжковому ринку появилася книжка грузинського автора Михайла Чулюкідзе п. н. „Україна". Книжку, яка обіймає понад сто сторінок і дві етнографічні карти України, випустило у світ видавництво Вільгельма Гольдмана в Липціґу. На зміст праці М. Чулюкідзе склалися: вступне слово Михайла Антоновича й розділи, присвячені історії, характеристиці української нації, мистецтву й літературі та сучасній актуальності української проблеми.

Небаром має вийти обемиста книжка про Україну відомого знавця Сходу Европи, Акселя Шмідта. Коли взяти в рахубу появу за останні місяці ще ріжних інших німецьких книжок про Україну, як „Україна й національна політика Совітів", „Українська література на службі своєї нації", „Карпатська Україна" і т. д., то можна ствердити радісний факт, що для запізнайомлення Німеччини з українською справою зроблено і з українського і з німецького боку дуже багато. (УПС — Берлін.)

Неспокій у Сирії

МЕМОРІЯЛ СИРІЙСЬКОГО УРЯДУ.

ДАМАСК. Сирійський уряд вручив заступникові високого французького комісаря меморіял, який обговорює ситуацію, що витворилася внаслідок відкинення французько-сирійського договору та ухвали парляменту з 31-го грудня м. р. Сирійський уряд домагається дати йому право висилати дипльоматичні представництва до всіх сусідніх держав і арабських країв та створити сирійську національну армію.

ЗАГАЛЬНИЙ СТРАЙК І СУТИЧКИ ДЕМОНСТРАНТІВ З ПОЛІЦІЄЮ.

БЕЙРУТ. З Гемс повідомляють, що у вівторок вечором там вибух загальний страйк. Людність домагається реалізації французько-сирійського договору. Дійшло до численних сутичок між поліцією та жандармерією і демонстрантами, які обкидали камінням урядові будинки. Число ранених — кажуть — велике. Будинок сирійського банку під охороною французького війська.

СТУДЕНТСЬКІ ДЕМОНСТРАЦІЇ.

БЕЙРУТ. З Дамаску повідомляють, що студенти зорґанізували там у середу новий демонстраційний похід, при чому дійшло до цілої низки сутичок з поліцією. В Гемс відбувся при масовій участи людности похорон одної з жертв вівторкової сутички поліції з демонстрантами.

—o—

АВСТРАЛІЯ СКРІПЛЮЄ ЛЕТУНСТВО.

СИДНЕЙ. ПАТ. Міністр війни Стріт заявив учора в Мельбурні, що військовий летунський персонал буде небавком подвоєний.

—o—

НЕ ХОЧУТЬ СОВІТСЬКОГО ПОСЕРЕДНИКА.

ТЕГЕРАН. Посол Ірану в Кабулі підписав з урядом Афґаністану договір, що займається безпосередньою телеграфічною та радіотелеграфічною комунікацією між обома державами. Досі телеграфічна сполука між Кабулем і Тегераном відбувалася транзитом через Совітську Росію.

ЗНОВУ СУДЯТЬ ЧЛЕНІВ „ЗАЛІЗНОЇ ГВАРДІЇ".

БУКАРЕШТ. ПАТ. У середу стануло перед військовим судом у Букарешті кільканацятьох членів б. „Залізної Гвардії", провідник яких Драгоміреску арештований передучора підчас катастрофи літака, на якім він задумував покинути Румунію.

ПРОГІБІЦІЯ В ІНДІЯХ.

БОМБАЙ. Леґіслятура бомбайської округи, що складається у більшости зі сторонників індійського конгресу, ухвалила на внесок Ганді прогібіцію у згаданій окрузі з дня 1. серпня ц. р. Тільки чужинці матимуть право купувати алькоголь для домашнього вжитку. Одночасно скреслено в буджеті по стороні доходів 1 міліон фунтів штерлінгів, що спричинить конечність обнизити службовицькі побори навіть у випадку, коли іде про англійських службовиків.

ВИСТАВА САМОХОДІВ У БЕРЛІНІ.

БЕРЛІН. ПАТ. Завтра, 17. ц. м. у Берліні відкриють найбільшу в Европі виставу самоходового (автомобілевого) промислу.

—o—

Сойм під знаком цілоденної української дебати.

ПОЛК. ЦАДЕК ХОЧЕ СТАЛІНІЗМУ. — ЧИ УКРАЇНА ЛЕЖИТЬ ПІД ПІРАМІДАМИ? — УКРАЇНСЬКА ВІДПОВІДЬ ОЗОНОВІ. — РЕФЛЕКСІЇ І ГОРОСКОПИ. — РОЗКЛАД ВУО.

(Телефоном з Варшави).

Варшава, 16. лютого.

Сьогоднішний день коштував премієра Складковського багато нервів. Трицять промовців стануло нині на соймовій трибуні критикувати, хвалити і покланятись політиці міністра внутрішніх справ. Домінантою того цілоденного політичного концерту **стала знову українська проблема.** Нічого дивного. Адже ще вчора передбачували пресові кола генеральну українську офензиву.

Українікум дня, що стала всупереч волі та не вважаючи на їдкі „цвішенруфи" польських послів, щоденним хлібом варшавського парляменту, почав неочікуваний виступ шефа пропаґанди Озону **полк. Венди.** Полк Венда **присвятив аж 7 хвилин українській справі.** Вважаючи українські промови обдуманою демонстрацією, він заперечив, неправдиві на його думку, українські траґедії. Українські виступи, це тактика. Полк. Венда зрадився між іншим, що слабо орієнтується в українсько-польських відносинах, **коли нормалізації нарахував аж 20 років віку.** Це не перешкодило йому, очевидно, від імени свого табору і серед гучних оплесків **заакцентувати сучасну „кресову" політику** і назвати польський нарід єдиним господарем держави. Національну політику держави супроти українців узалежнив шеф пропаґанди Озону виключно від... українців.

Інакше підійшов до справи пос. **Дулзінський,** що дістав — як казав — у битві з українцями під Сулимовом кулю. Він ствердив, що уряд не має програми в українській справі і деклямував гарні слова про прометеїзм.

Полемізував з ним відомий озоновець пос. **Женчиковський,** бажаючи втримати в українській справі статус кво.

Як перший український промовець дійшов до слова пос. д-р **Павло Лисяк.** На лавах порушення. Премієр слухає пильно. На салі зростає галас. Український посол критикує ситуацію. Спокійно вичислює факти: осінні події, карання духовенства, латинщення, шляхту. Коли переходить до справи зголошеного на початку сесії внеску, **зривається буря.** „В нас не Злучені Держави Америки!" — кричать польські посли. Тоді посол відчитує правничий коментар маршала Маковського, де є мова про те, що **леґальна боротьба за права в державі дозволена.** Маршал Маковський посміхається і пильно слухає. Віцемаршали ґратулюють йому. Велике враження викликує полеміка посла Лисяка з полк. Цадеком, якого ідею „русинізму" пос. Лисяк називає сталінізмом.

Спустив з тону пос. **Островський** зі Львова, що виголосив зовсім пристойну промову.

Після обіду виступає двох українських промовців: молодий д-р **Гриць Ганкевич** і старий парляментарист пос. **д-р Степан Баран.** Перший особливо сильно видвигає справу прикордонної полоси. На салі знову зростає гамір. Тоді український промовець цитує слова маршала Пілсудського про чесну кресову політику. Саля вмовкає. Дехто з польських послів не вірить, що померлий маршал міг **таке говорити.**

Буря зривається знову підчас промови посла д-ра Барана. Д-р Баран у дуже доброму „викладі" обосновує назву Україна, український на доказ великої традиції українського народу. Падають дати, числа, імена середньовічних французьких інжинірів. Уряд слухає з зацікавленням і лише непоправний посол Юзвяк з Познаня викрикує, що Україна лежить під пірамідами. Помагає йому на ввесь голос посол Санойца. Деякі польські посли з Будзаковським у проводі відсилають українців до Москви.

Вкінці пос. **Володимир Целевич** в урочистій декларації, складеній від імени УПР протестує проти виступу полк. Венди. На українських лавах оплески.

Журналісти **звертають увагу, що посол Скрипник** сидить за головою **Мудрим.** Волинські польські посли повели дуже сильну атаку на посла Скрипника закидаючи йому між іншим державну зраду. Сам маршал Маковський бере посла Скрипника в оборону.

Українська дебата викликала в соймі велике оживлення. Виступ полк. Венди вважають заповіддю загострення курсу. Збігається з тим поголоска, що премієр Складковський має відступити теку міністра внутрішніх справ віцеміністрові ґен. **Глуховському.**

В ВУО прийдуть мабуть великі зміни. Як довідуюся ціла партія акцептує становище посла Скрипника. Голова ВУО інж. **Тимошенко** мусів у звязку з тим приїхати до Варшави, де на спеціяльній нараді переконував послів, щоб не ішли за пос. Скрипником. У волинських українських політичних колах треба сподіватися розламу.

КТВ.

Засідання центральної влади у Празі.

В четвер 16. ц. м. відбулося у Празі засідання центрального уряду разом із представниками карпатоукраїнського й словацького уряду. Засіданням проводив **премієр Беран,** який виголосив промову про буджетові справи. Після нього говорив **мін. Ю. Ревай.** Чеська преса присвячує цьому засіданню багато уваги, стверджуючи, що воно має велике значіння для розвитку цілої держави.

РАДІОФОНІЗАЦІЯ КАРПАТСЬКОЇ УКРАЇНИ.

„Лідове Новіни" містять статтю свого власного кореспондента з Хусту. У цій статті кореспондент пише, що уряд Карпатської України, доцінюючи значіння радія в житті держави, рішив перевести інтенсивну радіофонізацію краю. Влада буде змагати до поширення якнайгустішої сітки радіоприймачів серед населення.

—o—

Президент Азаня хоче, щоб війна в Еспанії якнайшвидше скінчилася.

НАМОВИ МІН. ДЕЛЬ ВАЙО.

Міністр закордонних справ червоного еспанського уряду дель Вайо, що прилетів літаком до Парижа і відбув розмову з президентом Азанею, намагався намовити президента до повороту до Еспанії. Мадридський уряд хотів би таким чином скріпити свій авторитет на міжнародньому форумі. Але президент Азаня не пішов на ті намови кажучи, що його поворот до Еспанії означав би, що він теж обстоює політику опору аж до остаточности. А тимчасом він займає протилежне становище: він хоче, щоб домашня війна в Еспанії як найшвидше покінчилася.

Президент Азаня — кажуть — заявив на цій нараді, що він поробив заходи, щоб довести до кінця війни. Тому, що не можна було зійтися з ґен. Франком безпосередньо, знайдено посередників: високих англійських достойників. Переговори буцімто почалися на підставі таких трьох умовин: 1) евакуація з еспанської території чужинних добровольців; 2) запевнення, що супроти республиканців не пристосують ніяких репресій і 3) усунення всяких чужих впливів у хвилині, коли еспанський нарід рішатиме про свою долю.

—o—

Перерва у війні в Еспанії.

ВІДПОЧИНОК І РЕОРҐАНІЗАЦІЯ.

Комунікат національної головної кватири і комунікат головної команди червоної армії стверджують, що на всіх фронтах панує спокій. Червоний комунікат подає тільки, що в середу національна артилерія пустила коло 200 стрілів на середмістя Мадриду і національні літаки бомбардували Валенсію.

З семи корпусів національної армії, що брали участь у каталонській офензиві, один по одним відходить у запілля, щоб перегрупуватися й відпочити. Хоча втрати національного війська за 50 днів офензиви були розмірно невеликі, то військо потребує відпочинку і дбайливої реорґанізації.

Сойм і сенат.

В СОЙМІ.

В четвер сойм на пленарному засіданні радив над буджетом міністерства внутрішніх справ. Буджет реферував віцемаршал **Длугош,** у дискусії промовляло 33 послів. Між ними промовляли українські посли: **д-р Павло Лисяк, д-р Гриць Ганкевич, д-р Степан Баран і Володим. Целевич.** Про їх промови як теж про промови польських послів, які говорили про українську справу [illegible]стимо на іншому місці звідомлення нашого варшавського кореспондента.

В СЕНАТІ.

Сенатська буджетова комісія радила в четвер над буджетом міністерства віроісповідань та освіти. Реферував сен. **Добачевський,** який ствердив між іншим, що в минулому році число дипльомів в університетах помітно зменшилося. Це наслідок тих неспокоїв, що рік-річно вибухають в університетах та спричинюють перерви в науці.

В дискусії над тим буджетом про відносини в польських високих школах, особливо у Львові виступив сен. проф. **Бартель,** який між іншим заявив, що особою ректора львівського університету Буляндн повинна занятися прокураторська влада.

Перед вибором нового папи.

ДИПЛЬОМАТИЧНИЙ КОРПУС ПРЕДСТАВИВСЯ КАРДИНАЛЬСЬКІЙ КОЛЕҐІЇ.

В четвер дипльоматичний корпус, акредитований при Ватикані, під проводом свого [illegible] амбасадора німецького Райху фон Берґена, представився святій кардинальській колеґії, як суверенному тілу, що вибере нового папу.

КАРДИНАЛИ ЗІЗДЖАЮТЬСЯ.

До Риму приїхало вже 50 кардиналів. Конкляве почнеться 1-го березня пополудні.

Найважніше завдання уряду Цветковича:

ПОЛАДНАТИ ХОРВАТСЬКУ СПРАВУ.

БІЛГОРОД Голова ради міністрів Цветкович виголосив у четвер у скупштині урядову декларацію, в якій підкреслив, що **новий уряд дістав спеціяльну місію довести до консолідації та вияснити внутрішні** відносини. Метою зусиль уряду буде: довести до тривкого внутрішнього мира, що забезпечив би успіхи та господарський добробут, безпеку і мир на границях краю. **Найважнішою справою** буде [illegible] **лагода хорватської проблеми,** при чому уряд вимиnатиме методи, яких вживали в минулому, але які не причинилися до розвязки [illegible]. **Новий уряд хоче підійти до розвязки тієї [illegible]ричної проблеми в атмосфері взаємного [illegible]терського зрозуміння і толеранції.**

Що торкається закордонної політики, то новий уряд вестиме її згідно з дотеперішніми напрямними, а при тому її метою буде: [illegible] мати мир. Тепер Югославія втримує з усіма державами добрі взаємини.

СВЯТО НЕЗАЛЕЖНОСТИ В ЛИТВІ.

В середу і четвер Литва святкувала роковини своєї державної незалежности. В четвер рано відправлено Службу Божу, на якій [illegible] президент Сметона, дипльоматичний корпус [illegible] представники литовського громадянства. Пополудні склали вінки на гробі невідомого вояка і відбулася дефіляда ковенського гарнізону.

В УЖГОРОДІ ЧЕКАЮТЬ НА БРОДІЯ.

УЖГОРОД. ПАТ. Чекають приїзду до Ужгороду б. карпатоукраїнського премієра Андрія Бродія, звільненого з вязниці у Празі. В Ужгороді створився спеціяльний комітет, що має торжественно привитати Бродія.

—o—

РОЗМОВА НІМЕЦЬКОГО АМБАСАДОРА З ПРЕМІЄРОМ ДАЛЯДІЄ.

ПАРИЖ. Німецький амбасадор гр. [illegible] відбув у четвер вечором одногодинну розмову з премієром Далядіє. Обговорено справи, що [illegible] цікавлять обі держави і питання, що [illegible] вішенні.

Сойм під знаком цілоденної української дебати.

ПОЛК. ЦСАДЕК ХОЧЕ СТАЛІНІЗМУ. — ЧИ УКРАЇНА ЛЕЖИТЬ ПІД ПІРАМІДАМИ? — УКРАЇНСЬКА ВІДПОВІДЬ ОЗОНОВІ. — РЕФЛЕКСІЇ І ГОРОСКОПИ. — РОЗКЛАД ВУО.

(Телефоном з Варшави).

Варшава, 16. лютого.

Сьогоднішний день коштував прем'єра Складковського багато нервів. Тринцять промовців станули нині на соймовій трибуні критикувати, хвалити і покланятись політиці міністра внутрішніх справ. Домінантою того цілоденного політичного концерту **стала знову українська проблема.** Нічого дивного. Адже ще вчора передбачували пресові кола ґенеральну українську офензиву.

Українику дня, що стала всупереч волі та не вважаючи на їдкі „цвішенруфи" польських послів, щоденним хлібом варшавського парляменту, почав неочікуваний виступ шефа пропаґанди Озону **полк. Венди.** Полк Венда **присвятив аж 7 хвилин українській справі.** Вважаючи українські промови обдуманою демонстрацією, він заперечив, неправдиві на його думку, українські трагедії. Українські виступи, це тактика. Полк. Венда зрадився між іншим, що слабо орієнтується в українсько-польських відносинах, **коли нормалізації нарахував аж 20 років віку.** Це не перешкодило йому, очевидно, від імени свого табору і серед гучних оплесків **заакцентувати сучасну „кресову" політику** і назвати польський нарід єдиним господарем держави. Національну політику держави супроти українців узалежнив шеф пропаґанди Озону виключно від... українців.

Інакше підійшов до справи пос. **Дудзінський,** що дістав — як казав — у битві з українцями під Сулимовом кулю. Він ствердив, що уряд не має програми в українській справі і деклямував гарні слова про прометеїзм.

Полемізував з ним відомий озоновець пос. **Женчиковський,** бажаючи втримати в українській справі статус кво.

Як перший український промовець дійшов до слова пос. д-р **Павло Лисяк.** На лавах поруշення. Прем'єр слухає пильно. На салі зростає галас. Український посол критикує ситуацію. Спокійно вичислює факти: осінні події, карання духовенства, латинщення, шляхту. Коли переходить до справи зголошеного на початку сесії внеску, зривається буря. „В нас не Злучені Держави Америки!" — кричать польські посли. Тоді посол відчитує правничий коментар маршала Маковського, де є мова про те, що **леґальна боротьба за права в державі дозволена.** Маршал Маковський посміхається і пильно слухає. Віцемаршали ґратулюють йому. Велике враження викликує полеміка посла Лисяка з полк. Цсадеком, якого ідею „русинізму" пос. Лисяк називає сталінізмом.

Спустив з тону пос. **Островський** зі Львова, що виголосив зовсім пристойну промову.

Після обіду виступає двох українських промовців: молодий д-р **Гринь Ганкевич** і старий парляментарист пос. **д-р Степан Баран.** Перший особливо сильно видвигає справу прикордонної полоси. На салі знову зростає гамір. Тоді український промовець цитує слова маршала Пілсудського про чесну кресову політику. Саля вмовкає. Дехто з польських послів не вірить, що померлий маршал міг таке говорити.

Буря зривається знову підчас промови посла д-ра Барана. Д-р Баран у дуже доброму „викладі" обосновує назву Україна, український на доказ великої традиції українського народу. Падають дати, числа, імена середньовічних французьких інжинірів. Уряд слухає з зацікавленням і лише непоправний посол Юзвяк з Познаня викрикує, що Україна лежить під пірамідами. Помагає йому на ввесь голос посол Санойца. Деякі польські посли з Будзаковським у проводі відсилають українців до Москви.

Вкінці пос. **Володимир Целевич** в урочистій декларації, складеній від імени УПР протестує проти виступу полк. Венди. На українських лавах оплески.

Журналісти звертають увагу, що посол **Скрипник** сидить за головою **Мудрим.** Волинські польські посли повели дуже сильну атаку на посла Скрипника закидаючи йому між іншим державну зраду. Сам маршал Маковський бере посла Скрипника в оборону.

Українська дебата викликала в соймі велике оживлення. Виступ полк. Венди вважають заповіддю загострення курсу. Збігається з тим поголоска, що прем'єр Складковський має відступити теку міністра внутрішніх справ віцеміністрові ґен. **Ґлуховському.**

В ВУО прийдуть мабуть великі зміни. Як довідуюся ціла партія акцептує становище посла Скрипника. Голова ВУО інж. **Тимошенко** мусів у звязку з тим приїхати до Варшави, де на спеціяльній нараді переконував послів, щоб не ішли за пос. Скрипником. У волинських українських політичних колах треба сподіватися розламу.

КТВ.

Засідання центральної влади у Празі.

В четвер 16. ц. м. відбулося у Празі засідання центрального уряду разом із представниками карпатоукраїнського й словацького уряду. Засіданням проводив **прем'єр Беран,** який виголосив промову про буджетові справи. Після нього говорив **мін. Ю. Ревай.** Чеська преса присвячує цьому засіданню багато уваги, стверджуючи, що воно має велике значіння для розвитку цілої держави.

РАДІОФОНІЗАЦІЯ КАРПАТСЬКОЇ УКРАЇНИ.

„Лідове Новіни" містять статтю свого власного кореспондента з Хусту. У цій статті кореспондент пише, що уряд Карпатської України, доцінюючи значіння радія в житті держави, рішив перевести інтенсивну радіофонізацію краю. Влада буде змагати до поширення якнайґустішої сітки радіоприймачів серед населення.

—o—

Президент Азаня хоче, щоб війна в Еспанії якнайшвидше скінчилася.

НАМОВИ МІН. ДЕЛЬ ВАЙО.

Міністр закордонних справ червоного еспанського уряду дель Вайо, що прилетів літаком до Парижа і відбув розмову з президентом Азанею, намагався намовити президента до повороту до Еспанії. Мадридський уряд хотів би таким чином скріпити свій авторитет на міжнародньому форумі. Але президент Азаня не пішов на ті намови кажучи, що його поворот до Еспанії означав би, що він теж обстоює політику опору аж до остаточности. А тимчасом він займає протилежне становище: він хоче, щоб домашня війна в Еспанії як найшвидше покінчилася.

Президент Азаня — кажуть — заявив на цій нараді, що він поробив заходи, щоб довести до кінця війни. Тому, що не можна було зійтися з ґен. Франком безпосередньо, знайдено посередників: високих англійських достойників. Переговори буцімто почалися на підставі таких трьох умовин: 1) евакуація з еспанської території чужинних добровольців; 2) запевнення, що супроти республиканців не пристосують ніяких репресій і 3) усунення всяких чужих впливів у хвилині, коли еспанський нарід рішатиме про свою долю.

—o—

Перерва у війні в Еспанії.

ВІДПОЧИНОК І РЕОРГАНІЗАЦІЯ.

Комунікат національної головної кватири і комунікат головної команди червоної армії стверджують, що на всіх фронтах панує спокій. Червоний комунікат подає тільки, що в середу національна артилерія пустила коло 200 стрілів на середмістя Мадриду і національні літаки бомбардували Валенсію.

З семи корпусів національної армії, що брали участь у катальонській офензиві, один по однім відходять у запілля, щоб переґрупуватися й відпочити. Хоча втрати національного війська за 50 днів офензиви були розмірно невеликі, то військо потребує відпочинку і дбайливої реорганізації.

Сойм і сенат.

В СОЙМІ.

В четвер сойм на пленарному засіданні радив над буджетом міністерства внутрішніх справ. Буджет реферував віцемаршал **Длугош,** у дискусії промовляло 33 послів. Між ними промовляли українські посли: **д-р Павло Лисяк, д-р Гринь Ганкевич, д-р Степан Баран і Володим. Целевич.** Про їх промови як теж про промови польських послів, які говорили про українську справу містимо на іншому місці звідомлення нашого варшавського кореспондента.

В СЕНАТІ.

Сенатська буджетова комісія радила в четвер над буджетом міністерства віроісповідань та освіти. Реферував сен. **Добачевський,** який ствердив між іншим, що в минулому році число дипльомів в університетах помітно зменшилося. Це наслідок тих неспокоїв, що ріг-річно вибухають в університетах та спричинюють перерви в науці.

В дискусії над тим буджетом про відносини в польських високих школах, особливо у Львові виступив сен. проф. **Бартель,** який між іншим заявив, що особою ректора львівського університету Булянди повинна занятися прокураторська влада.

Перед вибором нового папи.

ДИПЛЬОМАТИЧНИЙ КОРПУС ПРЕДСТАВИВСЯ КАРДИНАЛЬСЬКІЙ КОЛЕҐІЇ.

В четвер дипльоматичний корпус, акредитований при Ватикані, під проводом свого декана амбасадора німецького Райху фон Берґена, представився святій кардинальській колеґії, як суверенному тілу, що вибере нового папу.

КАРДИНАЛИ ЗІЗДЖАЮТЬСЯ.

До Риму приїхало вже 50 кардиналів. Конкляве почнеться 1-го березня пополудні.

Найважніше завдання уряду Цветковича:

ПОЛАДНАТИ ХОРВАТСЬКУ СПРАВУ.

БІЛГОРОД Голова ради міністрів Цветкович виголосив у четвер у скупштині програмову декларацію, в якій підкреслив, що **новий уряд дістав спеціяльну місію довести до консолідації** та вияснити внутрішні відносини. Метою зусиль уряду буде: довести до тривалого внутрішнього мира, що забезпечив би успіх і господарський добробут, безпеку і мир на границях краю. **Найважнішою справою буде полагода хорватської проблеми,** при чому уряд виминатиме методи, яких вживали в минулому, але які не причинилися до розвязки справи. **Новий уряд хоче підійти до розвязки тієї історичної проблеми в атмосфері взаємного, братерського зрозуміння і толеранції.**

Що торкається закордонної політики, то новий уряд вестиме її згідно з дотеперішніми напрямними, а при тому її метою буде зберігати мир. Тепер Югославія втримує з усіми державами добрі взаємини.

СВЯТО НЕЗАЛЕЖНОСТИ В ЛИТВІ.

В середу і четвер Литва святкувала річницю своєї державної незалежности. В четвер рано відправлено Службу Божу, на якій був президент Сметона, дипльоматичний корпус, представники литовського громадянства. Пополудні склали вінки на гробі невідомого вояка і відбулася дефіляда ковенського гарнізону.

В УЖГОРОДІ ЧЕКАЮТЬ НА БРОДІЯ.

УЖГОРОД. ПАТ. Чекають приїзду до Ужгороду б. карпатоукраїнського прем'єра Андрія Бродія, звільненого з вязниці у Празі. В Ужгороді створився спеціяльний комітет, який має торжественно привитати Бродія.

—o—

РОЗМОВА НІМЕЦЬКОГО АМБАСАДОРА З ПРЕМІЄРОМ ДАЛЯДІЄ.

ПАРИЖ. Німецький амбасадор ґр. Велчек відбув у четвер вечором одногодинну розмову з прем'єром Даляді. Обговорено справи, що цікавлять обі держави і питання, що були в їх вішенні.

НОВИНКИ

18
Лютий

СУБОТА

Ст. ст. 5. лютого 1939.
Агафії мч.
Лат. Симеона еп. м.
Сонце: схід — 6.33, захід — 16.45.
Місяць: схід — 6.16, захід — 16.54.

Завтра: 19. лютого. **Неділя.**
Ст. ст. 6. лютого 1939.
Сиропісна неділя. Вукола.
Лат. Запустна неділя. Конрада.
Сонце: схід — 6.30, захід — 16.47.
Місяць: схід — 6.40, захід — 17.50.
Новик в год. 7.28.

— **Чайний вечір з танцями** для членів та впроваджених ними гостей уладжує в неділю 19 ц. м. львівська Філія Карпатського Лещетарського Клюбу в малій салі Муз. Т-ва ім. М. Лисенка (II. пов.). Початок в год. 18-ій. Музика джез. 381 1—2

— **З якнайкращих шкірок футро** — поручає і виконує у нас тільки Юліян Глушевський — рік оснув. 1928 — Львів, пл. Капітульна 3. I. пов., телефон 254-46. 2500

— **Піврічні пописи елевів Вищого Музичного Інституту ім. Лисенка у Львові** відбудуться в неділю дня 19. лютого, в год. 11-ій передпол., нижчі роки кляс фортепіяну, скрипки і віольончелі, та в четвер дня 23. лютого в год. 19-ій (7-ій ввечір), середні роки кляс фортепіяну, скрипки, віольончелі та сольо-співу оба рази в малій салі Муз. Т-ва. Вступ за програмкою.

— **Поминальне богослуження за папу Пія XI.** Парохіяльний Уряд церкви св. Юра подає до відома, що в суботу 18. ц. м. в год. 9. рано відбудеться в архикатедральнім храмі заупокійна архиерейська Служба Божа з панахидою за душу бл. п. Вселенського архиерея Пія XI. На це богослуження запрошує парохіяльний уряд українські установи, організації та вірних.

— **Сконфіскували книжку про кн. Константина Острозького.** В Луцьку перед двома роками повстало видавниче т-во ім. князя Константина Острозького, що поставило собі метою періодично видавати книжечки для широких мас популярного змісту. Як перший випуск видано книжку С. К. „Князь Константин Константинович Острозький на службі українському народові та православній церкві". Видруковано її в Рівному, де рівенське староство сконфіскувало її. Головою згаданого т-ва є інж. С. Тимошенко, одним з основоположників — знаний И. Волошиновський.

— **Арештування у Станиславові.** На днях арештували у Станиславові інж. **Гриця Залізняка.** Причина арештування невідома.

— **Брат — братові.** З преси українських поселенців в Югославії довідуємося про дуже **відрадний факт національної солідарности.** Наші поселенці з околиць Прнявора, Керестура, Баналюки і т. д. вже від двох тижнів переводять збірки у грошах та зерні для Карпатської України. Дуже ревно заходяться коло справи тамошні молоді колядники, які зібрали майже 10.000 динарів. Українські поселенці в Югославії самі походять з околиць Карпат і мають великий сентимент для своїх братів, що будують власну державність у Закарпатті.

— **До Берези** вивезли з Богородниці пов. Грубешів Никифорука Миколу і Самохваленка Олександра. Крім цього державна поліція перевела ревізію в п. Которовича Нестора в Гостиннім пов. Грубешів, в якого забрали 230 примірників ріжних цензурних книжок.

— **Нова почтова агенція в Золочівщині.** Від 24. ц. м. почне працювати в селі Риків пов. Золочів почтова агенція. До місцевого терену нововідчиненої агенції приділено громади Риків і Риків-Кольонія, що їх виділили із замісцевого терену почт. агенції Плугів. Із замісцевого терену приділено до нової почт. агенції такі місцевости: Чижів, Красносільці, Славна, Форостівка, Злаби. Нова агенція буде вдержувати почтове получення на залізн. стації Зарваниця з почт. амбулянсом Львів—Тернопіль. Відділ телекомунікаційний покищо нечинний.

— **Хліб у Львові подешевів.** Від довшого часу помітна була обнижка попиту на т. зв. люксусовий хліб, який коштував 42 сот. При тому мука виявляла теж знижкову тенденцію. Багато покупців купувало житний хліб, т. зв. урядовий у ціні 30 сот. за бохонець. Тому деякі пекарі почали спершу на власну руку обнижувати ціну хліба і вкінці пекарський цех рішив, що від 16. ц. м. пшенично-житній хліб т. зв. люксусовий коштуватиме в детайлічній продажі 40 сот., замість 42 сот.

— **Спіртова афера у Львові довела до припинення фабрики.** Спіртова афера, що ми про неї писали перед кількома днями з нагоди арештування двох працівників під замітом викрадання спірту з цистерн рафінерії спірту на Богданівці, після арештування двох службовиків довела до арештування 2 ін. службовиків рафінерії, посередників у перепродажі спірту, купців і ресторанників. Найбільшою сензацією є арештування технічного управителя фабрики інж. Рудольфа Ружички, який працює в рафінерії вже більше, як 30 літ. Як поліція ствердила, інж. Ружичка брав спірт із ректифікаційного апарату до спеціяльного 5-літрового начиння, яке він носив під камізолькою. Спірт заносив Ружичка до свого мешкання, відки далі транспортувала його теща Бавснерова в літрових пляшках. Поліція арештувала теж відповідального управителя підприємства Жигмонта Окса, якому закидують, що він від 1934. р. крав спірт з експедиційної галі. Арештовано теж дверника Петра Турка, який мав переводити особистий трус у тих, що виходили з фабрики. На своїй „невтральности" він добре заробляв. Досі арештувала поліція вже к. 20 осіб під замітом участи у крадежі, або допомоги. Внаслідок тих арештувань фабрика майже припинила свою працю.

— **Ограбив селянина у Львові в білий день.** Вулицею Жовківською переходив передучора Дмитро Голда з Пикулович, пов. Львів. В одному ментіприскочив до селянина якийсь тип і почав домагатися звороту своїх грошей, що він їх буцімто згубив і Голда їх знайшов. Не помогли запевнювання та присяги безталанного селянина, що він ніяких грошей не знайшов і не бачив. Незнайомий затягнув спантеличеного і застрашеного селянина до брами найближчої камениці й там перевів у нього особистий трус. Підчас того вийняв він Голді з кишені 100 зол і щез. Нещасний селянин повідомив про нечуваний напад у білий день поліцію, та ледви чи він побачить уже свої гірко запрацьовані гроші.

— **Львівська хроніка.** В мешканні Генрика Етінґера померла нагло в ночі з 14. на 15. ц. м. 60-літня служниця Катерина Кламук, яка щойно день передтим прийшла на службу. — Шофер А. Познанський повідомив сам поліцію, що вчора потрунув своєю таксівкою невідому жінку, яка важко потовклася. Шофер відвіз сам жертву до шпиталю. — В четвер рано скочила з III. поверху при площі Теодора 8 на брук 18-літня Фаня Штеплер. Причина самогубства невідома. — У службовій кімнаті при вул. Хшановської 4 затроїлися світляним газом три служниці, які спали в тій кімнаті, а саме Вікторія Бирка, Розалія Кишка та Антонина Новосад. Непритомні служниці відвезло поготівля до лічниці. Тому теж від непритомних годі було довідатися, з яких причин утікав на кімнату газ.

— **Поїзд наїхав на фіру.** Особовий поїзд, який їхав зі Станиславова до Галича, наїхав на залізничім переїзді в Тустаню на фіру Шимона Австера з Маріямполя, при чому поїзд розторощив віз та вбив коня. Австер просто чудом урятувався від смерти.

— **Украли гроші в збіжжі.** До мешкання Семена Пасічника у Стрільчі, пов. Городенка вломилися вночі невідомі спрапники, які украли у убрання, збіжжя та 100 зол. готівки, скритих у мішку зі збіжжям. Самого-ж господаря злодії дошкульно побили й розбили голову. Пораненого господаря відвезли до лічниці, за напасниками шукає поліція.

— **Убивство фільмового підприємця.** В мин. суботу помер у Варшаві 42-літній директор фільмового бюра Антін Дронжковський серед незвичайно таємничих обставин. В четвер якийсь незнайомий мужчина привіз рано Дронжковського таксівкою домів із забандажованою головою. Жінка спершу думала, що чоловік пяний і щойно згодом, коли зорієнтувався в ситуації, віддала чоловіка під лікарський догляд, одначе Дронжковський помер. Обставини смерти такі таємничі, що поліція підозріває, що фільмовця хтось убив, тимбільше, що вcase причиною смерти було заломання підстави черепа. В кишенях не було годинника, ні портфелю і в кишенях не було грошей. Кілько було в портфелю грошей, невідомо.

— **Катастрофальна пожежа.** В кіні „Венус" у Мазовецькім Гродзіску вибухла пополудні підчас сеансу „Павел і Гавел" пожежа. Саля була заповнена публикою. Раптом в операторській кабіні наступив вибух і кабіна станула в огні. Полумінь та дим продерлися крізь віконце кабіни на салю, в якій вибухла паніка. Юрба заставила собою всі виходи. Кілька осіб було ранених. За той час оператор боровся з вогнем і за власне життя. Попарений і напів осліплий схопив шпулю з фільмою, щоб її врятувати перед пожежою. Та фільма запалилася йому в руках і він напівживий ледви виволікся з кабіни. Пожежу вгасив власник кіна з кількома відважнішими глядачами. На салю вогонь зовсім не перенісся. Пожежа спричинила кільканадцять тисяч золотих втрати. Спалена фільма була обезпечена.

— **Арештований вискочив крізь вікно поїзду.** Клайпедська поліція повела недавно слідство проти популярного лікаря д-ра Айзенберга, якого обвинувачували у виконуванні недозволених лікарських заходів. Д-р Айзенберг приїхав після того до Ковна. Тоді клайпедська поліція домагалася, щоб арештувати втікача, бо мала інформації, що Айзенберґ хоче виїхати за кордон. І справді поліція знайшла Айзенберга в поїзді, який їхав до Риги. Коли поліціянт увійшов до переділу та заявив д-рові Айзенбергові, що він арештований, той просив залишити його на хвилинку у спокою. Колиж поліціянт увійшов за хвилинку знову до переділу, вікно було відчинене і за пасажиром слід застиг. Він вискочив у повнім розбігу поїзду з вікна і щез. Всі розшуки не дали висліду.

—o—

Спорт.

КОМУНІКАТ РАДИ К. Л. К.

Заповіджені змагання КЛК у сиґах і плоских бігах у днях 18—19. ц. м. у Львові з причини недостачі снігу не відбудуться.

ФІС.

Біг на 18 км.: 1) Куррікаля (Фінл.) 1,05,30; 2) Карппінен (Фін.) 1,06,05; 3) Палм (Швеція) 1,06,35; 4) Яльканен (Фін.). Дальші місця аж до 12-го займають скандинавці. Щойно 12. і 13. місце займає Демец і Компаньоні (Італія). Перший із польської дружини Матушний займає 36 місце і другий Новацький, який зайняв 38 місце. Інші польські змагуни опинилися у другій півсотні. В бігу брало участь 113 змагунів, скінчило біг 106.

СЛЯЛЬОМ ЖІНОК.

1) Безконкуренційна Крістль Кранц (Нім.) 2.36,3; 2) Шад (Швайцарія) 2.46,5; 3) Нільсон (Швеція) 2.53,8. 8-ме місце зайняла Стопкієва (Польща) і 9-те Маруша-жіна (Польща). Польки зробили дуже несподівану у сляльомі.

У дружинній класифікації перемогла Німеччина загальною нотою 411.4, 2) Швайцарія; 3) Польща; 4) Франція; 5) Англія.

Клясифікація жіночої альпейської комбінації.

1) Кранц Крістль (Нім.) 330,2; 2) Шад (Швайц.) 350,5; 3) Рещ (Нім.); 8) Стопкієва (Польща).

У дружинній пунктації перше місце займають німки з нотою 1056,6; 2) Швайцарія; 3) Франція; 4) Польща, 5) Англія.

БОКС.

Варшава. Варшава — Будапешт 8:8

—o—

Нові книжки й журнали.

SITZUNGSBERICHTE der Mathematisch-Naturwissenschaftlich-Aerztlichen Sektion. Heft XXVIII. (Juli 1938—Dezember 1938). Ukrainische Ševčenko-Gesellschaft der Wissenschaften in Lwów (Lwiw). Lwów (Lwiw), 1938

ШИРІТЬ НАШ ЧАСОПИС!

ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція не відповідає.

Театри.

Великий Театр.

Пятниця 17. II. год. 7.30 веч. „Це більше ніж любов“.

Субота 18. II. год. 7.30 веч. „Богема“ — опера.

Неділя 19. II. год. 3.30 попол. „Тартюф“. Год. 7.30 веч. „Це більше як любов“.

Понеділок 20. II. год. 6. веч. „Тартюф“.

Вівторок 21. II. год. 8.45 веч. Симфон. концерт.

Театр Ріжнородностей.

Пятниця 17, субота 18, неділя 19, понеділок 20. і вівторок 21. II. театр нечинний.

Український Театр ім. Котляревського.

ГАЛИЧ:

18. II. ?

19. II. Кирка з Льолею.

Дня 18. II. гратиме театр у Залуквi. З Галича йде театр до Ходорова.

Український Театр Йосифа Стадника (сеньйора).

ПЕРЕМИШЛЯНИ:

17. II. Сісі.

18. II. Подвійна бухгальтерія.

19. II. Гриць.

20. II. Хам.

Потім театр їде до Вишнів.

КІНА.

АМПІР: „Елізейські поля“ (Саша Гітрі).

АПОЛЬО: „Нині вечором у Ритца“ з Аннабелею.

АТЛЯНТИК: „Брехня Христини“.

БАЙКА: „Павел і Гавел“.

БАЛТИК: „Пригоди Робін Гуда“.

ВАНДА: „Народини звізди“ та „Великий чародій“.

ГРАЖИНА: „Історія чортиці Єсавел“.

ЕВРОПА: „Конфлікт“.

КАСІНО: „Рена“ („Справа 777“).

КОПЕРНИК: „Месники“.

МАРУСЕНЬКА: „Невльчне серце“.

МЕТРО: „Проступник“ і „Молочна дорога“.

МІРАЖ: „Гегенна“.

МУЗА: „Чотири дочки“.

ПАКС: „Олімпіяда“.

ПАЛЯС: „Мої батьки розводяться“.

РАЙ: „Страхи“ за Уляновською.

РІЯЛЬТО: „Восьма жінка Синьобородого“.

РОКСІ: „Побожна брехня“ з Полею Негрі.

СВІТ: „Двійник“, „Книжка поганів“ — кольорова фільма.

СВЯТОВИД: „Золотоволоса“ (Джанета Мекдональд).

СТИЛЕВЕ: „Пригоди удвоє“ та ревія.

ТОН: „Білий метелик“ Сонї Геніє, „Алярм на морі“.

УТІХА: „Останній алярм“ і ревія.

ХИМЕРА: „Кинчук“.

ФОТОПЛЯСТІКОН:

(па Марійська)

„З Відня через Будапешт до Чорного Моря“.

ЛЬВІВСЬКЕ РАДІО.

Пятниця, 17. лютого 1939.

7.00 Ранішній денник, 7.15 Зі Закопаного, 7.20 Музика з пл., 8.00 Для шкіл, 8.10 Година господині: Ой ті оплетні, ради, вістки, музика з пл., 11.00 Для шкіл: Ніч 29. листопада 1831, авд. для старших дітей, 11.25 Невідомі пісенькарі, пл., 11.57 Сигнал, 12.03 Полудн. авд.; у перерві в год. 12.30 Трансм. зі Закопаного, 14.00 Інформаційна газетка в українській мові, **14.10 Музика з плит (Корнієнко, хор Котка, Крушельницька),** 14.30 „Багатство“ фрагм. повісти В. Милашевської, 14.45 Господарські вістки, 14.50 Біржа, 14.55 Програма на завтра, 15.00 По широкому світі, авд. для молоді, 15.20 Спорт. порадник, 15.30 Орх., 16.00 Пополудневий денник, 16.08 Господарські вістки, 16.20 Гутірка з хорими, 16.35 Р. Шуман: Карнавалові образки з Відня, оп. 26., форт., 17.00 Гутірка, 17.15 Ресіталь фр. віольончеліста Б. Мішеліна в супр. форт., 17.45 Біжучі вістки з міста та провінції, 17.50 Хор і комунікат, 18.20 „Кохання дар небес дуже дорогий“ старосвітський курант, 19.00 Зі Закопаного, 19.15 Розр. концерт, 20.40 Веч. денник, метеорольог. вістки, спорт, 21.00 „Лютерія“ опера Ос. Монюшка, 22.15 Танк. музика з пл., 22.55 Інформаційна авдиція, 23.00 Останні вістки, 23.03 Зі Закопаного, 23.05 Закінчення програми.

Субота, 18. лютого 1939.

7.00 Ранішній денник, 7.15 Зі Закопаного, 7.20 Музика з пл., 8.00 Для шкіл, 8.10 Розривкова музика з пл., 8.50 Ранішні вістки, 11.00 Для шкіл; Співаймо пісеньки, 11.25 Музика з пл., 11.57 Сигнал, 12.03 Полуднева авдиція, 14.00 Розр. музика, 14.45 Господарські вістки, 14.50 Інформації, 14.55 Програма на завтра, 15.00 Для дітей: „Наш приятель“ оповідання, муз. образок, 15.30 Орх., 16.00 Пополудневий денник, 16.08 Господарські вістки, 16.20 Літер. хроніка, 16.35 Форт. ресіталь Аліни ван Баренцен, 17.25 Про ростину у звірята, 17.35 Канцонети та мадригали Палестріни, 17.56 Авдиція, 18.00 Біжучі вістки з міста та провінції. 18.05 Спортова гутірка, 18.15 Гутірка зі слухачами, 18.30 Гутірка, У робітничій читальні, 19.00 Зі Закопаного, 19.20 Нар. капеля, 20.40 Веч. денник, метеорольог. вістки, спорт, 21.00 В останню карнавалову суботу, орх., рефрени; у перервах: Три скечі Ервіна Альбрехта (Німеччина), 22.55 Інформаційна авдиція., 23.00 Останні вістки, 23.03 Зі Закопаного, 23.05 Закінчення програми.

Неділя, 19. лютого 1939.

7.20 Орх., 8.00 Ранішній денник, 8.15 Зі Закопаного, 8.20 Для села: Хліборобська газетка, Огляд ринків рільничих продуктів, Тріо, 8.45 Хлібороб. скринька, Пісні у вик. хору з Будзанова, 9.15 Оперова музика, 11.47 Зі Закопаного, 11.57 Сигнал, 12.03 Симф. поранок, 13.00 Вийнятки з творів Шлєудського, 13.05 Із руслом Черемоша, 13.15 Музика з пл. 14.40 Трохи пісні, трохи слова, відповіди на листи дітей, 15.00 Словно-муз. авд., 15.25 Золота книга громад, 16.30 Зі Закопаного, 17.30 Орх., солісти; у перерві в год. 18.25 Хвилина бюра студій, 19.30 Програма на завтра, 19.35 „Гостинниця Під Левом“ 19.50 Спів. ресіталь Багрії Нурі-Гадиїч, артистки кор. опери в Білгороді, в супр. форт., 20.10 Спорт, 20.15 Спорт, політ. огляд, веч. денник, метеорольогічні вістки, звук. тиждевик, програма на завтра, 21.10 Орх., 21.35 Весела авд., 22.30 Музика, 23.00 Ост. вістки, 23.03 Зі Закопаного, 23.05 Закінчення програми.

ЗАКОРДОННЕ РАДІО.

Пятниця, 17. лютого 1939.

БАНСЬКА БИСТРИЦЯ, БРАТИСЛАВА 7.20, 12.55, 16.05, 19.00, 22.15 Вістки та комунікати в українській мові, БЕРЛІН 18.00 Танкові мельодії та пісні, 20.10 Симфонія н-моль Чайковського, 21.00 Вальси та чардаші, БІЛГОРОД 20.00 Твори Пападопуля, 21.000 Театр Уляви, БУДАПЕШТ 12.10 Форт., 13.00 Військ. орх., 17.10 Цигр. музика, 19.30 до 22.00 Опера, ВІДЕНЬ 12.00, 18.15 Популярний концерт, 18.00. Пісні, хор, **19.20 Комунікат в українській мові,** ДРОЙТВІЧ 20.00 „Манон“ оп. Масенета, ЛЯҐТІ 18.00 Легка музика, МІЛЯНО 21.00 Симф. музика, ПРАГА 16.10 Квартет с-моль Менделсона, 16.10 Пісні, 18.25 Розр. музика, РАДІО ПАРІ 18.05 Камер. музика, 19.30, 22.15 Пісні, РИМ 17.00 Форт. ресіталь Миш. Орлова, СОФІЯ 17.30 Розр. музика, 18.15 Популярна музика, 19.30 до 21.00 „Продана наречена“ оп. Сметани, СОТЕНС 22.00 „Кавалерія Рустікана“ оп. Масканія, ШТУТГАРТ 19.15 „Німота лицарів“ оп. І. Штравса.

Субота, 18. лютого 1939.

БАНСЬКА БИСТРИЦЯ, БРАТИСЛАВА 7.20, 12.55, 16.05, 19.00, 22.15 Вістки та комунікати в українській мові, БЕРЛІН 15.30 Веселі пісні, 18.00 Мельодії в сумерку, 20.10 Військ. орх., 21.00 Розр. музика, БІЛГОРОД 20.00 Нар. пісні, БУДАПЕШТ 17.10 Форт., 19.30 Нар. музика, ВІДЕНЬ 12.00 Розр. концерт, 16.00 Концерт бажань, 18.40 Мельодії з Ірляндії, гутірка з пл., **19.20 Комунікат в українській мові,** 20.10 до 22.30 Веч танку, ДАЙТШЛЯНДЗЕНДЕР 18.00 Сучасні пісні, 20.10 Виступ англ. танк.-муз. ансамблю, МІЛЯНО 17.15 Танк. музика, 19.20 Легка музика, 21.00—23.00 „Кармен“ оп. Бізета, ПРАГА 19.25 Концерт хору й орх., 22.35 Танк. музика, РАДІО ПАРІ 17.15 Танк. музика, 19.25, 22.00 Розр. музика, 21.00 Смичк. квартет, РИГА 20.00 „Весела вдова“ оп. Лєгара, СОФІЯ 16.30 Камер. музика, 17.30 Популярна музика, 18.15, 21.45 Легка музика, 19.00 Мандоліни, 20.00 Сонати на скр. і форт. братів Владігерових.

Неділя, 19. лютого 1939.

БАНСЬКА БИСТРИЦЯ, БРАТИСЛАВА 7.20, 12.55, 19.00, 22.15 Комунікати в українській мові, БЕРЛІН 18.00 Розр. музика, 19.20 Мадярські мельодії, 20.10, 21.00 Орх., форт. дует, БІЛГОРОД 18.00 Театр Уляви 20.00 Нар. пісні, 21.00 Хор, БУДАПЕШТ 12.30 Орх., 17.10 Скрипка, 18.05 Концерт із муз. академії, ВІДЕНЬ 12.00 Розр. концерт, 18.00 Вес. авд., **19.20 Комунікат в українській мові,** 22.30 Танк. музика, ДАЙТШЛЯНДЗЕНДЕР 19.00 Давня камеральна музика, 20.10, 21.00 „Карнавал“ на осн. комедії Нестроя, КЕНІГСБЕРГ 22.10 Розр. музика, ЛЯҐТІ 17.25 Пісні ЛІОН 20.30 Російський хор, МІЛЯНО 21.00 Концерт квартету, ПРАГА 15.20 Популярний концерт, 17.35 Давні весільні пісні, 19.20 Військ. орх., РАДІО РОМАНІЯ 20.00 „Зброяшник“ оп. Льорцінга, РАДІО ПАРІ 18.00, 21.15 Пісні, 18.15 Денська танк. музика, 20.00 (після комунікату) Легка музика, 21.30 Вечір опер, РИМ 17.00 Симф. концерт, 21.00 Пісні, 22.00 Військ. орх., СОФІЯ 18.00 Легка і танк. музика., 19.00 Популярна музика, 20.00 Спів, ФЛЬОРЕНЦІЯ 15.00 „Севільський цирульник“ оп. Россінія.

Радіокутик.

ГОЛОСНИКИ НА ФРОНТОВІЙ СМУЗІ.

Коли еспанське національне військо здобуло Таррагону, та коли заломився червоний фронт, оголошено цю вістку станцією еспанських комуністів голосниками. Тому, що голосники можна було чути тільки на найбільш висунутих неприятельських станціях, переслано друкований комунікат про перемогу на території заняті ще червоними військами ракетами.

КОМЕНТАРІ ДО ФРАНЦУЗЬКИХ СЛУХОВИЩ.

У французьких радіовисильнях привернено знова звичку надавати 10-хвилинні вступні коментарі про слуховища. Слухачів нетерпеливлять такі довгі вступи, які між іншим неймовірно вихвалюють кожне слуховище, що часто спричиняє тим більше розчарування. Деякий час, через протести слухачів, закинули надавати коментарі до слуховищ. Тепер знову переживали протести коментаторів, які за кожний вступ до слуховища дістають 555 фр., тоді коли режисер за ціле слуховище дістає всього 600 фр.

ЧЕСЬКО-СЛОВАЦЬКИЙ СИГНАЛ ЧАСУ.

Досі чесько-словацьке радіо трансмітувало сигнал часу з державної астрономічної обсерваторії. Від тепер сигнал цей подаватиме годинникова централя дирекції почт. Годинники обсерваторії служитимуть виключно тільки для наукових цілей.

Біржа.

Варшавська біржа.

Варшава, 15. лютого.

Девізи: Бельгія 89.67, Берлін 213.07, Данціг 100.25, Амстердам 285.47, Копенгаген 111.28., Льондон 24.93, Н. Йорк 5.31 1/4, кабель 5.31 1/2, Осльо 125.22, Париж 14.00, Прага 18.16, Стокгольм 128.37, Цюріх 120.60, Мілано 27.92, Гельсінгфорс 11.00, Монтреаль 5.28 1/4.

Тенденція дещо мінлива.

Гроші: бельгійські бельги 89.67, амер. дол. 5.30, канад. дол. 5.26, гол. фльорени 285.47, франц. франки 14.09, швайц. фр. 120.60, англ. фунти 24.93, данц. гульдени 100.25, данські кор. 111.23, норв. корони 125.22, шведські кор. 128.37, іт. ліри 16.96, фінські марки 11.00, нім. марки срібні 73.00.

Папери: 4 і пів внут. 66.50, 3 інвест. 1 ем. 90.00, 3 інвест. 2 ем. 91.00, 5 залізн. 67.75, 4 прем. долар. 43.75, 4 консолід. 68.00.

Тенденція дещо слабша.

Акції: Польський Банк 130.50, Сила і світло 75.00, Вугіль 38.75, Островець 77.50, Стараховиці 50.00, Зеленевський 84.25, Жирардів 66.00.

Тенденція неодностайна.

ЦІНИ „МАСЛОСОЮЗУ“.

Львів, 16. лютого 1939.

1 кг. масла дес. бльок. без оп. зол. 3.25—3.[illegible]

1 кг. масла бочк. вкл. в опак. зол. 3.[illegible]

1 л. молока 17—18 сот.

1 кг. яєць зол. 0.[illegible]

Тенденція на масло й молоко утримана, на яйця знижкова.

ОПОВІСТКИ.

Жертви зложені в Адміністрації: замість вінка на домовину по бл. п. Га[illegible] з Поповичів Луцької з Яблонова [illegible] зол. 15.— на Рідну Школу д-р Па[illegible] Таращук, Збараж; **на кружок ім. Ганни Барвінок** зол. 10.— Гр. Божик з Варшави як дохід із концерту Українських Пісень у Варшаві; на **Рідну Школу** зол. 7.30 збірка на весіллі Сені Германа з Піренею Глух у Мостах Великих; зол. [illegible] інж. Візаріон Недоля — Ноздрань, Миколіче к. Володимира.

XII. Загальні Збори Союза українських власників реальностей у Львові відбудуться в неділю, 26. лютого 1939 р. в год. 11-ій рано в домівці Товариства в Ринку ч. 10, II. пов. — Порядок нарад: 1) Отворення Зборів; 2) Відчитання протоколу з попередніх Заг. Зборів; 3) Звіт секретаря; 4) Звіт скарбника; 5) Звіт провірної Комісії; 6) Вибір голови, членів Виділу, їх заступників і мирового суду; 7) Ухвалення висоти членських вкладок; 8) Внесення і запити. — В випадок браку комплєту вимаганого статутом Загальні Збори відбудуться того ж дня в годині 12-ій. — За Виділ: **Юліян Русин,** голова. **І. Олексин,** секретар.

Redaktorzy: d-r Iwan Nimczuk, Iwan Kedryn-Rudnyćkyj. Wydawca: Spółka Wyd. „Diło“, Lwów. Z drukarni S-ki Wyd. „Diło“, Lwów, Rynek 10.
Редактори: д-р Іван Німчук, Іван Кедрин-Рудницький. Видає Видавнича Спілка „Діло“. З друкарні Вид. Спілки „Діло“, Львів, Ринок 10.

ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція не відповідає.

Театри.

Великий Театр.

Пятниця 17. II. год. 7.30 веч. „Це більше ніж любов“.

Субота 18. II. год. 7.30 веч. „Богема“ — опера.

Неділя 19. II. год. 3.30 попол. „Тартюф“. Год. 7.30 веч. „Це більше як любов“.

Понеділок 20. II. год. 6. веч. „Тартюф“.

Вівторок 21. II. год. 8.45 веч. Симфон. концерт.

Театр Ріжнородностей.

Пятниця 17, субота 18, неділя 19, понеділок 20. і вівторок 21. II. театр нечинний.

Український Театр ім. Котляревського.

ГАЛИЧ:
18. II. ?
19. II. Кирка з Льолео.

Дня 18. II. гратиме театр у Залужжі. З Галича іде театр до Ходорова.

Український Театр Йосифа Стадника (сеньора).

ПЕРЕМИШЛЯНИ:
17. II. Сові.
18. II. Подвійна бухгальтерія.
19. II. Гриць.
20. II. Хам.

Потім театр іде до Вишні.

КІНА.

АМПІР: „Елізейські поля“ (Саша Гітрі).

АПОЛЬО: „Нині вечором у Ріца“ з Аннабелею.

АТЛЯНТИК: „Брехня Христини“.

БАЯКА: „Павел і Гавел“.

БАЛТИК: „Пригоди Робін Гуда“.

ВАНДА: „Народини звізди“ та „Великий чародій“.

ГРАЖИНА: „Історія чортиці Єсавел“.

ЕВРОПА: „Конфлікт“.

КАСІНО: „Рена“ („Справа 777“).

КОПЕРНИК: „Месники“.

МАРУСЕНЬКА: „Неньчине серце“.

МЕТРО: „Проступник“ і „Молочна дорога“.

МІРАЖ: „Гегенна“.

МУЗА: „Чотири дочки“

ПАКС: „Олімпіяда“.

ПАЛЯС: „Мої батьки розводяться“.

РАЙ: „Страхи“ за Уляневською.

РІЯЛЬТО: „Восьма жінка Синьобородого“.

РОКСІ: „Побожна брехня“ з Полею Негрі.

СВІТ: „Двійняк“, „Княжна циганів“ — кольорова фільма.

СВЯТОВІД: „Золотоволоса“ (Джанет Мекдональд).

СТИЛЕВЕ: „Пригода удвоє“ та ревія.

ТОН: „Білий метелик“ Соня Геніє, „Алярм на морі“.

УТІХА: „Останній алярм“ і ревія.

ХИМЕРА: „Каучук“.

ФОТОПЛЯСТІКОН:
(па Марійська)
„З Відня через Будапешт до Чорного Моря“.

ЛЬВІВСЬКЕ РАДІО.

Пятниця, 17. лютого 1939.

7.00 Ранішній денник, 7.15 Зі Закопаного, 7.20 Музика з пл., 8.00 Для шкіл, 8.10 Година господині: Ой ті сплетні, ради, вістки, музика з пл., 11.00 Для шкіл: Ніч 29. листопада 1831, авд. для старших дітей, 11.25 Невідомі пісенькарі, пл., 11.57 Сигнал, 12.03 Полудн. авд.; у перерві в год. 12.30 Трансм. зі Закопаного, 14.00 Інформаційна газетка в українській мові, **14.10 Музика з плит (Корнієнко, хор Котка, Крушельницька),** 14.30 „Багатство“ фрагм. повісти В. Міляшевської, 14.45 Господарські вістки, 14.50 Біржа, 14.55 Програма на завтра, 15.00 По широкому світі, авд. для молоді, 15.20 Спорт. порадник, 15.30 Орх., 16.00 Пополудневий денник, 16.08 Господарські вістки, 16.20 Гутірка з хорими, 16.35 Р. Шуман: Карнавалові образки з Відня, оп. 26., форт., 17.00 Гутірка, 17.15 Рецітал фр. віольончелісти Б. Мішелеве в супр. форт., 17.45 Біжучі вістки з міста та провінції, 17.50 Хор і комунікат, 18.30 „Кохання дар небес дуже дорогий“ старосвітський курант, 19.00 Зі Закопаного, 19.15 Розр. концерт, 20.40 Веч. денник, метеорольог. вістки, спорт, 21.00 „Льотерія“ опера Ст. Монюшка, 22.15 Танц. музика з пл., 22.55 Інформаційна авдиція, 23.00 Останні вістки, 23.03 Зі Закопаного, 23.05 Закінчення програми.

Субота, 18. лютого 1939.

7.00 Ранішній денник, 7.15 Зі закопаного, 7.20 Музика з пл., 8.00 Для шкіл, 8.10 Розривкова музика з пл., 8.50 Ранішні вістки, 11.00 Для шкіл: Співаймо пісеньки, 11.25 Музика з пл., 11.57 Сигнал, 12.03 Полуднева авдиція, 14.00 Розр. музика, 14.45 Господарські вістки, 14.50 Інформації, 14.55 Програма на завтра, 15.00 Для дітей: „Наш приятель“ оповідання, муз. образок, 15.30 Орх., 16.00 Пополудневий денник, 16.08 Господарські вістки, 16.20 Літер. хроніка, 16.35 Форт. рецітал Аліни ван Баренцен, 17.25 Про роотину у звірятх, 17.35 Канцонети та мадригали Палестріни, 17.56 Авдиція, 18.00 Біжучі вістки з міста та провінції, 18.05 Спортова гутірка, 18.15 Гутірка зі слухачами, 18.30 Гутірка, У робітничій читальні, 19.00 Зі Закопаного, 19.20 Нар. капеля, 20.40 Веч. денник, метеорольог. вістки, спорт, 21.00 В останню карнавалову суботу, орх., рефрени; у перервах: Три скочі Ервіна Альбрехта (Німеччина), 22.55 Інформаційна авдиція., 23.00 Останні вістки, 23.03 Зі Закопаного, 23.05 Закінчення програми.

Неділя, 19. лютого 1939.

7.20 Орх., 8.00 Ранішній денник, 8.15 Зі Закопаного, 8.20 Для села: Хліборобська газетка, Огляд ринків рільничих продуктів, Тріо, 8.45 Хлібороб. скринька, Пісні у вик. хору з Будзанова, 9.15 Оперова музика, 11.47 Зі Закопаного, 11.57 Сигнал, 12.03 Симф. поранок, 13.00 Виїмки з творів Пілсудського, 13.05 Із руслом Черемоша, 13.15 Музика з пл. 14.40 Трохи пісні, трохи слова, відповіди на листи дітей, 15.00 Словно-муз. авд., 15.25 Золота книга громад, 16.20 Зі Закопаного, 17.20 Орх., солісти; у перерві в год. 18.25 Хвилина бюра студій, 19.30 Програма на завтра, 19.35 „Гостинниця Під Левом“ 19.50 Спів. рецітал Багрії Нурі-Гадзіч, артистки кор. опери в Білгороді, в супр. форт., 20.10 Спорт. 20.15 Спорт, політ. огляд, веч. денник, метеорольогічні вістки, звук. тижневик, програма на завтра, 21.10 Орх., 21.35 Весела авд., 22.30 Музика, 23.00 Ост. вістки, 23.03 Зі Закопаного, 23.05 Закінчення програми.

ЗАКОРДОННЕ РАДІО.

Пятниця, 17. лютого 1939.

БАНСЬКА БИСТРИЦЯ, БРАТИСЛАВА 7.20, 12.55, 16.05, 19.00, 22.15 Вістки та комунікати в українській мові, БЕРЛІН 18.00 Танкові мельодії та пісні, 20.10 Симфонія ц-моль Чайковського, 21.00 Вальси та чардаші, БІЛГОРОД 20.00 Твори Пападопуля, 21.000 Театр Уяви, БУДАПЕШТ 12.10 Форт., 13.00 Військ. орх., 17.10 Циг. музика, 19.30 до 22.00 Опера, ВІДЕНЬ 12.00, 13.15 Популярний концерт, 18.00. Пісні, хор, **19.20 Комунікат в українській мові,** ДРОЙТВІЧ 20.00 „Манон“ оп. Масенета, ЛЯГТІ 16.00 Легка музика, МІЛЯНО 21.00 Симф. музика, ПРАГА 16.10 Квартет с-моль Мендельзона, 16.10 Пісні, 18.25 Розр. музика, РАДІО ПАРІ 18.05 Камер. музика, 19.30, 22.15 Пісні, РИМ 17.00 Форт. рецітал Мик. Орлова, СОФІЯ 17.30 Розр. музика, 18.15 Популярна музика, 19.30 до 21.00 „Продана наречена“ оп. Сметани, СОТЕНС 22.00 „Кавалерія Рустікана“ оп. Масканія, ШТУТГАРТ 19.15 „Пімсте лилика“ оп. І. Штравса.

Субота, 18. лютого 1938.

БАНСЬКА БИСТРИЦЯ, БРАТИСЛАВА 7.20, 12.55, 16.05, 19.00. 22.15 Вістки та комунікати в українській мові, БЕРЛІН 15.30 Веселі пісні, 18.00 Мельодії в сумерку, 20.10 Військ. орх., 21.00 Розр. музика, БІЛГОРОД 20.00 Нар. пісні, БУДАПЕШТ 17.10 Форт., 19.30 Нар. музика, ВІДЕНЬ 12.00 Розр. концерт, 16.00 Концерт бажань, 18.40 Мельодії з Ірляндії, гутірка з пл., **19.20 Комунікат в українській мові,** 20.10 до 22.30 Веч. танку, ДАЙТШЛЯНДЗЕНДЕР 18.00 Сучасні пісні, 20.10 Виступ англ. танц.-муз. ансамблю, МІЛЯНО 17.15 Танц. музика, 19.20 Легка музика, 21.00—23.00 „Кармен“ оп. Бізета, ПРАГА 19.25 Концерт хору й орх., 22.35 Танц. музика, РАДІО ПАРІ 17.15 Танц. музика, 19.25, 22.00 Розр. музика, 21.00 Смичк. квартет, РИГА 20.00 „Весела вдова“ оп. Легара, СОФІЯ 16.30 Камер. музика, 17.30 Популярна музика, 18.15, 21.45 Легка музика, 19.00 Мандоліни, 20.00 Сонати на скр. і форт. братів Владігерових.

Неділя, 19. лютого 1939.

БАНСЬКА БИСТРИЦЯ, БРАТИСЛАВА 7.20, 12.55, 19.00, 22.15 Комунікати в українській мові, БЕРЛІН 18.00 Розр. музика, 19.20 Мадярські мельодії, 20.10, 21.00 Орх., форт. дует, БІЛГОРОД 18.00 Театр Уяви 20.00 Нар. пісні, 21.00 Хор, БУДАПЕШТ 12.30 Орх., 17.10 Скрипка, 18.05 Концерт із муз. академії, ВІДЕНЬ 12.00 Розр. концерт, 18.00 Вес. авд., **19.20 Комунікат в українській мові,** 22.30 Танц. музика, ДАЙТШЛЯНДЗЕНДЕР 19.00 Давня камеральна музика, 20.10, 21.00 „Карнавал“ на осн. комедії Нестроя, КЕНІГСБЕРГ 22.10 Розр. музика, ЛЯГТІ 17.25 Пісні ЛІОН 20.30 Російський хор, МІЛЯНО 21.00 Концерт квартету, ПРАГА 15.20 Популярний концрет, 17.35 Давні весільні пісні, 19.20 Військ. орх., РАДІО РОМАНІЯ 20.00 „Збройник“ оп. Льорцінга, РАДІО ПАРІ 18.00, 21.15 Пісні, 18.15 Денська танц. музика, 20.00 (після комунікату) Легка музика, 21.30 Вечір опер, РИМ 17.00 Симф. концерт, 21.00 Пісні, 22.00 Військ. орх., СОФІЯ 18.00 Легка і танц. музика., 19.00 Популярна музика, 20.00 Спів, ФЛЬОРЕНЦІЯ 15.00 „Севільський цирульник“ оп. Россіні.

Радіокутик.

ГОЛОСНИКИ НА ФРОНТОВІЙ СМУЗІ.

Коли еспанське національне військо здобуло Таррагону, та коли заломився червоний фронт, оголошено цю вістку станциям еспанських комуністів голосниками. Тому, що голосники можна було чути тільки на найбільш висунутих непріятельських станціях, переслано друкований комунікат про перемогу на території занятій ще червоними військами ракетами.

КОМЕНТАРІ ДО ФРАНЦУЗЬКИХ СЛУХОВИЩ.

У французьких радіовисильнях привернено знова звичку надавати 10-хвилинні вступні коментарі про слуховища. Слухачів нетерпеливлять такі довгі вступи, які між іншим неймовірно вихвалюють кожне слуховище, що часто спричинює тим більше розчарування. Деякий час, через протести слухачів, закинули надавати коментарі до слуховищ. Тепер знову переживали протести коментаторів, які за кожний вступ до слуховища дістають 555 фр., тоді коли режисер за ціле слуховище дістає всього 600 фр.

ЧЕСЬКО-СЛОВАЦЬКИЙ СИГНАЛ ЧАСУ.

Досі чесько-словацьке радіо транслювало сигнал часу з державної астрономічної обсерваторії. Від тепер сигнал цей надаватиме годинникова централя дирекції пошт. Годинники обсерваторії служитимуть виключно тільки для наукових цілей.

Біржа.

Варшавська біржа,

Варшава, 15. лютого.

Девізи: Бельгія 89.67, Берлін 213.07, Данціг 100.25, Амстердам 285.47, Копенгаген 111.28, Льондон 24.93, Н. Йорк 5.31 1/4, кабель 5.31 1/2, Осльо 125.22, Париж 14.00, Прага 18.16, Стокгольм 128.37, Цюріх 120.60, Міляно 27.92, Гельсінгфорс 11.00, Монтреаль 5.28 1/4.

Тенденція дещо міцніша.

Гроші: бельгійські бельги 89.67, амер. дол. 5.30, канад. дол. 5.26, гол. фльорени 285.47, франц. франки 14.00, швайц. фр. 120.60, англ. фунти 24.93, данц. гульдени 100.25, данські кор. 111,28, норв. корони 125.22, шведські кор. 128.37, іт. ліри 18.80, фінські марки 11.00, нім. марки сріб. 73.00.

Папери: 4 і пів внут. 66.50, 3 інвест. 1 ем. 90.00, 3 інвест. 2 ем. 91.00, 5 ... 67.75, 4 прем. долар. 43.75, 4 ... 68.00.

Тенденція дещо слабша.

Акції: Польський Банк 130.50, Сила і світло 75.00, Вугіль 38.75, Островець 77.50, Стараховиці 59.00, Зелленевський 94.75, Жирардів 66.00.

Тенденція неодностайна.

ЦІНИ „МАСЛОСОЮЗУ“.

Львів, 16. лютого 1939.

1 кг. масла дес. бльок. без оп. зол. 3.20—3.30
1 кг. масла бочк. вкл. з опак. зол. 3.00
1 л. молока 17—18 сот.
1 кг. яєць зол. 0.95

Тенденція на масло і молоко утримана, на яйця знижкова.

ОПОВІСТКИ.

Жертви зложені в Адміністрації: замість вінка на домовину св. п. Гали з Поповичів Луцької з Яблонова складає зол. 15.— на Рідну Школу д-р Павло Тарасюк, Збараж; **на кружок ім. Ганни Барвінок** зол. 10,— Гр. Божак з Варшави як дохід із концерту Українських Пісень у Варшаві; **на Рідну Школу** зол. 7.30 збірка на весіллі Сені Германа і Парасею Глух у Мостах Великих; зол. 1— інж. Віссаріон Недоля — Ноздрець, Мирліче к. Володимира.

XII. Загальні Збори Союза українських власників реальностей у Львові відбудуться в неділю, 26. лютого 1939 р. в год. 11-ій рано в домівці Товариства в Ринку ч. 10, II. пов. — Порядок нарад: 1) Отворення Зборів; 2) Відчитання протоколу з попередніх Заг. Зборів; 3) Звіт секретаря; 4) Звіт скарбника; 5) Звіт провірної Комісії; 6) Вибір голови, членів Виділу, їх заступників і мирового суду; 7) Ухвалення висоти членських вкладок; 8) Внесення і запити. — На випадок браку комплету зазначеного статутом Загальні Збори відбудуться того ж дня в годині 12-ій. — За Виділ: **Юліян Русин**, голова. **І. Олексин**, секр.

Redaktorzy: d-r Iwan Nimczuk, Iwan Kedryn-Rudnyćkyj Wydawca: Spółka Wyd. „Dilo“, Lwów. Z drukarni S-ki Wyd. „Dilo“, Lwów, Rynek 10.
Редактори: д-р Іван Німчук, Іван Кедрин-Рудницький. Видає Видавнича Спілка „Діло“. З друкарні Вид. Спілки „Діло“, Львів Ринок 10.